

„Nem mindennapi adottság, ha egy város elmondhatja magáról, hogy léte a hitben – az emberileg lehetetlent, a kilátástalanságot legyőző hitben – gyökerezik.”

Orosháza 268 ► 4. oldal

„Minden lehetőséget meg szoktam ragadni, hogy népszerűsítsem a Magyarországi Evangélikus Egyházat – mesélte a nagykövet.”

Evangélikusok ha találkozhatnak

► 7. oldal

Charles („Chuck”) Wendell Colson világszerte ismert és elismert evangélistaként, „tévészárként”, Jézus Krisztus Billy Graham hatású biznyságtévedőjeként fejezte be életét az Egyesült Államokban április 21-én, nyolcvanéves korában – egy nappal azelőtt, hogy kezdetét vette az általa elindított börtönmissziós imahét ez évi sorozata”

Hogyan lett az elnöki botrányhősből Krisztus hitvallója? ► 10. oldal

Úton az örök templom felé ► 2. oldal
Cikluszáró közgyűlések ► 3. oldal
Sárszentlőrinci ünnep ► 5. oldal
Körúton Jónással és Jézussal ► 7. oldal
Weber Sámuel emlékezete ► 13. oldal
Lángra vert konfirmandusok ► 14. oldal

FOTO: MATIS LILLA

A katolikus, református és evangélikus egyházi vezetők állásfoglalása a tiszaezlári vérvád parlamenti emlegetése ellen

Egyházi vezetői szolgálatunk kötelez minket, hogy szót emeljünk a gyűlöletkeltés ellen. Így utasítjuk el, hogy nemrégiben a Parlament falai között egy képviselői felszólalásban felidéződött a szégyenletes tiszaezlári vérvád, amelynek felemlítése egyedül az indulatkeltés eszköze lehet. Ebben a helyzetben is emlékeztetnünk kell Krisztus tanítására: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” Hitünk, emberségünk semmilyen körülmények között nem fér össze az antiszemitizmussal, a vallási közösségek, népcsoportok elleni gyűlöletkeltéssel.

Különösen is aggasztónak találjuk, hogy a gyűlöletkeltő beszéd a Parlament falai között hangzott, hangozhatott el. A magyar törvényhozásnak, a politikai közbeszédet meghatározó képviselőknek, politikusoknak fokozott felelősségük van a gyűlöletkeltéssel való szembeszállásban. A tiszaezlári vérvádat és az általa keltett gyűlöletet elutasítva együtt hívunk mindenkit a szeretet és az elfogadás krisztusi parancsának követésére és hirdetésére, az igazi emberi értékek alapján álló alkotó együttműködésre.

Budapest, 2012. április 19.

ERDŐ PÉTER

bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

BÖLCSKEI GUSZTÁV

püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke

GÁNC S PÉTER,

a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke

► A holokauszt-emléknappal kapcsolatos összeállításunk a 8–9. oldalon

„Velünk az Úr táborba száll”

Kettős ünnep Órimagyarósdon

► A templom alapkövetésének százötvenedik évfordulóját és az evangélikus ifjúsági tábor megújulását ünnepelte az órimagyarósdói gyülekezet április 22-én, vasárnap délután. Igehirdetéssel Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke szolgált, a táborhely megáldását pedig Rostáné Piri Magda esperes végezte. A barátságosan idős ellenére megtelt a templom a falu lakóival és a máshonnan érkezett vendégekkel.

Isten közöttünk sátorozik – emelte ki a püspök Jel 21,3–4 alapján tartott prédikációjában. Az Úr háza tájékozdási pont a számunkra. De találkozási hely is legyen: legyen igény arra, hogy ne csak közöttünk, hanem velünk, sőt bennünk lakjon az Úr. „Templommal lehet az ember élete; olyan hajlékká, amelyet az Úr belülről formál” – fogalmazott Szemerei János.

Az úrvacsorás istentiszteletet követő közgyűlésen a Vasi Egyházmegye részéről Sztrókai Attila felügyelő és Rostáné Piri Magda esperes köszön-

tötte az ünneplőket. „Hálások lehetünk Istennek, hogy Vasnak adta ezt a tábort” – zárta jókívánságait az esperes asszony. A templom történetéről Herceg Imre, a gyülekezet előző felügyelője tartott rövid beszámolót. Pethő Attila helyi lelkész pedig arról tájékoztatta a híveket, hogy a százötvenedik évforduló alkalmából emléktáblát helyeztek el az épület falán, illetve elé egy cédrusfát ültettek el, hogy élő mementóként emlékeztessen Isten gondviselésére.

► Folytatás a 3. oldalon

Rövid testvérlátogatás Hosszúszón

► Hosszúszó (szlovákul Dlhá Ves) szlovák–magyar falu a Baradla–Domica-barlangrendszer közelében, Aggtelektől mindössze öt kilométerre északnyugatra. Ötszázhetven lakosának többsége magyar evangélikus. A szlovák iskola alsó tagozatában tizenegy, a magyarban pedig két diák tanul. A település egyetlen – evangélikus – temploma 1792-ben épült klasszicista stílusban. A magyar gyülekezetet – Trencsényi Andrea lelkész múlt évi hirtelen halála óta – Solarik Vilmos rozsnyói beosztott lelkész gondozza, további kilenc szórvánnyal együtt. A kicsiny közösségbe a múlt hétfői gyülekezeti napok keretében kapott meghívást dr. Fabiny Tamás püspök, hogy április 22-én, jó pásztor vasárnapján igével szolgáljon. A találkozás különlegessége egyrészt, hogy a gyülekezetben először járt magyarországi püspök, másrészt, hogy az ünnepi alkalmon Slavomír Sabol, a Szlovákiai Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerületének püspöke is jelen volt.

Az istentisztelet elején Flander Zoltán gyülekezeti másodfelügyelő köszöntötte a vendégeket, majd magyarul és szlovákul mutatta be röviden a települést és egyetlen gyülekezetét.

tünk pásztorolt gyülekezet? – hangzott a kérdés a szószékről. Ha elfogadjuk öt pásztorunkat, és ha egymást is hordozzuk. „Maradjatok a jó pásztor tanítványai, és ne hagyjátok el a biz-

Balról jobbra: dr. Fabiny Tamás, Slavomír Sabol és Solarik Vilmos

A magyarországi püspök Ez 34,1–16 alapján az igazi jó pásztorról, Jézus Krisztusról szövegigazságtaló és bátorító igehirdetésében. Hogyan lehet-

tonságot nyújtó akolt! – helyezte a jelenlévők szívére a püspök.

► Folytatás a 4. oldalon

Évforduló rendhagyó liturgiával

► Felemelő nap volt április 22-e Györkönyben, ahol a Szőlőtő Alkoholisták Gyógyulását Elősegítő Alapítvány Rehabilitációs Otthona létrehozásának huszadik évfordulójáról emlékeztek meg. Ünnepeltek az otthon munkatársai, gondozottai, húsz évvel ezelőtti alapítói, egyházi vezetők, a község és az evangélikus gyülekezet tagjai, közeli és távolabbról érkezett vendégek egyaránt.

Az emlékezés az evangélikus templomban kezdődött. Az istentisztelet előtt Zsednai Józsefné, a gyülekezet lelkésze hívta fel a figyelmet, hogy a liturgia rendhagyó lesz, hiszen az otthon lakói fognak benne szolgálni. Valóban az volt: a zsoltáros fohászt, Petőfi Sándor Az apostolát, Reményik Sándor

költeményét, Saint-Exupéry vallomását, Assisi Szent Ferenc imádságát hitelen, meggyőzően, hitet erősítően szólaltatták meg a gondozottak.

Gáncs Péter püspök igehirdetésében 1Pt 5,1–5 nyomán tette fel a kérdést: „Ki ennek a levélnek a feladója? Ki az, aki a pásztori szolgálatról ír? Olyan ember, aki nemegyszer járt élete során a szakadék szélén, de aki mindig megérezhette azt is, hogy van, aki felkarolja, aki vele jár, és fel-emeli. Ilyen volt Péter, a folyton elködörgő bárány, aki a hősies kiállás és a gyáva tagadás között járt, aki Jézus halála után (mintha semmi nem történt volna) halászni ment. A Pásztor – az Úr – ott is megkereste, és a szolgálat útjára állította. Ki a címzett? – hangzott a következő kérdés. – Csak a presbiterek? Csak nekik kell a feladatot, amely nem más, mint a »legeltetés«, elvégezni? Nyilvánvalóan nem, hiszen megtalálni a »lege-

lőt«, segíteni azoknak, akik vágyanak Isten szavára: a legelő füvére, a forrás vizére, minden egyházban élőnek, krisztusi úton járóknak dolga. Közünk van egymáshoz... ahogyan köze van egymáshoz a györkönyi gyülekezetnek és a Szőlőtő otthonának is. Mert közös a Pásztor, mert az ő nyájában vagyunk, és mindannyiunknak ugyanarra a legelőre, forrásra van szükségünk” – mondta Gáncs Péter.

Az igehirdetés után Zsednai Józsefné helyi lelkész köszöntötte a Déli Egyházkerület vezetőit: Gáncs Péter püspököt, Radosné Lengyel Anna felügyelőt, Andorka Árpádot, a Tolna-Barányai Egyházmegye felügyelőjét, valamint Csorba Gábort, egyházunk országos irodája gazdasági osztályának vezetőjét, Csepregi András, az alapítvány alapító lelkészét, valamint a vendégeket és a gyülekezetet.

► Folytatás a 4. oldalon

Oratio œcumenica

Szerető mennyei Atyánk! Hisszük és tudjuk, hogy te jól ismered örömeinket és bánatainkat. Tudod szívünk szándékát már azelőtt, hogy a szó elhagyná a szánkat. Mi most mégis szeretnénk kimondani előtted mindazt, amiért hálásak vagyunk, és azt is, ami terheli a lelkünket. Kérünk, Atyánk, hallgass meg minket!

Köszönjük jószágodat és szeretetedet, amelyet megmutattál és ma is megmutatsz nekünk a te Fiad által. Köszönjük életető és gyógyító igét, amellyel életünket vissza akarod téríteni magadhoz. Nem vagyunk méltók erre a nagy jószágra és szeretetre, hiszen sokszor olyan nagyon földhözragadtan élünk és mozgunk. Észre sem vesszük, mennyire eltérünk a nekünk kijelölt úttól, és belebonnyolódunk a földi élet fölösleges útvesztőibe.

Bizony sok a hibánk, amely elválaszt tőled, ezért kérünk, hogy szentelj meg minket újra és újra, folyamatosan állj mellettünk, és fogjad a kezünket. Terád tekintve és a te szeretetedből táplálkozva kaphassunk erőt és bátorságot ahhoz, hogy szeressünk a minket körülvevő önzés és gyűlölködés közepette, és megbocsássunk a mindent átható harag és önféltés ellenére is. Emlékeztess minket szüntelenül, hogy elsősorban a te gyermekeid vagyunk, és csak másodsorban családanyák, apák, gyermekek, dolgozók vagy diákok, vezetők vagy vezetettek.

Kérünk, hogy adj bölcs belátást, önzetlen szeretetet és tehetséget országunk és a világ vezetőinek, hogy munkájukkal és döntéseikkel jól szolgálhassák a rájuk bízottakat. Nekünk pedig adj reményt és kitartást akkor is, amikor megkeseredünk, vagy igazságtalanságokat kell elszednünk.

Könyörgünk egyházunkért is, és kérünk, hogy segíts megtalálnunk a megújulás útját. Bocsáss meg, hogy sokszor nem tudunk hitelesen képviselni téged, és nem merünk evangéliumod szószólói lenni más emberek előtt. Erősíts meg minket Szentlelkeddel: adj nekünk hitet, bátorságot és éleslátást, hogy le tudjuk rázni a fölösleges sallangokat, és a tőled kapott szeretet kerüljön a gyülekezeti és a saját életünk középpontjába is.

Urunk, újítsd meg egyházadat, és kezd el rajtam! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Krisztus részletti ilyen örömben a világot s ilyen szomorúságban övét. S ez az ördögfattya világ semminek sem örül úgy, mint ha a Krisztust hanyatlani, övét pedig szégyenletesen kárhozatba veszni látja. Krisztus előre megmondja: ilyen öröm éri a világot, s ilyen szomorúságot titeket. Számításokat rá, hogy ha majd belekerültök, türelemmel lehessetek, s még az ilyen szenvedésben is megtalálhassátok az igazi vigasztalást. Azért kell benneteket így megkísértenem, s megkóstoltatnom, mit is jelent engem elveszíteni, hogy egy kicsit megértsétek e mélyeséges titkot. Egészen úgysem tudtok engem kitanulni. Megérthetetlenül magas az néktek, hogy Isten Fia az Atyához megy, meghal és feltámad – üdvösségetekért.”

► Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

HÚSVÉT UTÁN 3. VASÁRNAP (JUBILATE) – 1PT 1,3–9

Örömfüzet

Van úgy, hogy egyetlen mondatért tesszünk meg hosszú kilométereket. Legtöbbször ezt a mondatot nem mi mondjuk ki, hanem másoktól kapjuk útravalónak. Így történt ez velem is.

Pedig azon a napon nem volt kedvem kimozdulni. Örömmel sütöttem volna palacsintát, olvastam volna könyvet a kedvenc fotelomban, gubóztam volna be meghitt magányomba. De fel kellett állnom, mennem kellett, mert a nővérek az otthonban arra vártak, hogy a kiégés ellen tartsak nekik csoportfoglalkozást. Én, akinek éppen aznap nem volt jó hangulatom.

A csoportban a kezdő feladat ez volt: „Sorolj fel három olyan dolgot, ami az elmúlt két hétben örömet okozott neked!” Hosszú csend. Megdöbbentem, amikor gondolkodás után is azt válaszolták, hogy nem jut eszükbe semmi, az utóbbi időben nincs semmiben örömük. Inkább elkezdtek sorolni a bajaikat: hitel, tartozás, betegség, rosszkezd, feszült otthoni légkör. Nehéz munka bagóért, és még dicséretet, elismerést sem kapnak azért, hogy kiteszik a lelküket a gondozottakért.

Már bántam, hogy feltettem ezt a kérdést, mert éreztem, hogy ez egy olyan spirál, amely csak egyre mélyebbre visz bennünket. Azon járt az agyam, hogyan tudnám mégis pozitív irányba terelni a beszélgetést. Akkor került a válaszadás sora *Gabira*, aki mosolyogva mondta: neki csak öröme van. „Néhány évvel ezelőtt – mesélte –, amikor úgy éreztem, hogy idegileg, lelkileg tönkremegyek abban, ami nap mint nap ér, a barátnőm azt javasolta, hogy nyissak egy füzetet, és a kezdőlapjára véssém fel, hogy »Isten azt akarja, hogy te boldog, vidám és elé-

gedett légy«, és minden este, mielőtt elalszom, vegyem számba a napomat, és írjam bele, milyen örömök értek azon a napon. Azóta mindennap így teszek, és minden apróságot felírok a füzetembe. Eleinte nehezen ment, alig bírtam összeszedni egy-egy örömet, de ma már csak az örömeimet látom meg, mert csak azt akarom látni.”

Abban a pillanatban tudtam, hogy most én, a segítő kaptam valamit. Ezért a mondatért keltem fel aznap, és utaztam annyit: Isten azt akarja, hogy én boldog, vidám és elégedett legyek.

***

Felénk, keresztények felé sokszor elhangzik a vád, hogy mi mindig szomorkodunk, a halálról beszélünk, és nem jó közöttünk lenni, mert komoly témáinkkal lehangoljuk az embereket. Sokan ezért tartják távol magukat templomtól, gyülekezet-től. Még él bennünk az a beidegződés, hogy a templom a bűnbánat, a bűnvallás helye, és nekünk ott csak komolyan, csendesben, kicsit szépebben szabad viselkednünk.

Nem lehet, hogy olykor rosszabbak vagyunk az örömtelen nővéreknél is, a terhek alatt roskadozó, csak a világban élő embereknél is? Pedig a keresztény embernek van valami – vagy legalábbis kellene, hogy legyen –, a körülményektől független belső öröme, amely abból adódik, hogy tud Krisztusról. Mi arról a Krisztusról tudunk, aki feltámadt a halálból, és ezért tudjuk, hogy minden vereségünk, kudarcunk csak időleges ebben a világban.

Különösen nekünk, evangélikusoknak, akiknek a nevében is benne van az, hogy az örömhír hordozói, le-téteményesei, kellene ezt a remény-

séget megélnünk. Ennek az örömhírnak és az ebből fakadó, az örök élet-ről szóló reménységnek annyira le kellene nyűgöznie a hívő embert, hogy fölül tudjon emelkedni a mindennapi gondokon.

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a keresztény ember nem e világban él, úgy jár-kezel a többi ember közt, mintha egy méterrel a föld fölött lebegne, és nem érdekli sem a maga, sem a másik ember baja. Sőt a keresztény ember észreveszi a másikat, lehajol az embertársához, és aktívan részt szeretne venni a problémák megoldásában. Ehhez olyan többlet van, amelyet nem vehet el tőle senki semmilyen körülmények között, mert Istentől kapta. Péter így jellemzi: el nem múló, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségünk van.

***

Placid atyát, a szerzetes pap tanárt 1946-ban letartóztatták, és a Szovjetunióba vitték munkatáborba. Tíz évet töltött a lágerben. A vagonban egy orosz rabtársának megtetszett Placid atya cipője, és levette a lábáról.

– Gyengébb voltam nála, nem vitás – elevenítette föl a történetet az idős szerzetes –, nem tudtam megvédeni a cipőmet. 1947. január végén mezít-láb érkeztem meg a brianszki erdei lágerbe. Egy törött faszindelyt kötöttem a lábamba. Legalább fél órát kellett várnom a névsorban. Mintha tüzes parázs lett volna a hó, bögttem, akár egy kölyök. Már nem Placid voltam, hanem „a nép 876-os ellensége”. A számot a ruhánkra meszelő fegyőr azt mondta, szerencsés vagyok. Meg is magyarázta: „Ocsko”. Ez a huszonegyezés orosz neve. De mi nem kártyázni

VIRÁGVASÁRNAP IGÉJE

jöttünk, bár számaim összege tényleg huszonegy, és túléltem a tíz évet.

Mint a sikeriskolák mesterei, a pozitív gondolkodás prófétái, a rabok ragyogó túlélési szabályokat állítottak össze a lágerben: 1. A szenvedést ne dramatizáld, a panaszkodástól csak gyengébb leszel. 2. Keresd a lágerélet apró örömeit. 3. Mozgósítsd az életenergiád, légy külön rabtartódnál. 4. Kapaszkodj, amibe tudsz, ha a Jóistenbe, akkor rájössz, ő is akarja a túlélése.

– Versenyt rendeztünk az örömek gyűjtésére – folytatta Placid atya. – Egész nap lestük őket, és este beszámoltunk róluk egymásnak. Ha a levesben kettő helyett három krumplicska volt, az már öröm. Az győzött, aki a legtöbbet találta. Aztán a győzteseket eresztették össze. A harmadik forduló győztese lett az olimpiai bajnok. Egyszer valaki tizenhét örömet tudott felsorolni: „Gyerekek, ma nem értem rá szenvedni, mert örökké az örömeiket figyeltem, és soroltam, soroltam, nehogy elfeledjem!”

***

Ma kinyitottam egy üres füzetet, és beleírtam: „Jézus feltámadt a halálból, ezért nekem örök életem van!” A címkére rávéstem: „Örömfüzet”. Elkezdtem vezetni. „2012. ápr. 22., Csilla-nap, a húgom névnapja. 1. mai napi örömöm: Van húgom.”

■ HEINEMANN ILDIKÓ

Imádkozunk! Urunk, add, hogy feltámadásod örömeidet felülírja minden bánatomat, problémámat, hiszen naponként meglássam mindazt a jót, amellyel te körülveszel engem. Ámen.

Úton az örök templom felé

A templomszentelés liturgiája 2.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

► Az *Evangelikus Élet* múlt heti számában a templom alapkövének letételéről olvastunk. Amikor a hosszú, fáradságos, de örömteli munka végéhez közeledik, a gyülekezet és vezetői már azon gondolkodhatnak, hogyan is formálódik a templomszentelés páratlan ünnepe.

A nagy ünnep hálaadással kezdődik. Még nem az új temploméért, hanem a régi istentiszteleti helyért. Akárhol zajlottak is addig a gyülekezet alkalmi, olyan hely volt, ahol hangzhatott Isten igéje, és kioszthatták a szentségeket. Van miért hálát adni, hiszen Isten munkaterülete volt ott. Ezért hangzik a zsoltár biztatása: „Adjatok hálát az Úrnak, hívjátok segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek között!” (Zsolt 105,1–2) Majd így folytatódik: „Emlékezzetek meg csodatetteiről, amelyeket véghezvitt...”

A templomszentelési ünnep első bibliai olvasmánya – az ószövetségi – is itt hangzik el. Ennek egyik mondata fogalmazza meg Isten jelenlétének és működésének lényegét: „Nem követe és nem angyala, hanem ő maga segített meg minket. Megváltott, mert szeretett és megkönyörült rajtunk.

Felkarolta és hordozta népét a régi idők óta, napról napra.” (Ézs 63,9)

A liturgia minden szava és minden mozzanata jelképet (is) hordoz. A régi istentiszteleti helytől való búcsúzás a mulandóságot szimbolizálja, a régi helyről az újra való átvonulás pedig Isten népének vándorútját az ideiglenesből a maradandóba. Így imádkozunk együtt a búcsúzás pillanataiban: „Az új templomba való vonulásunkkal ma is emlékeztess, hogy nincs itt marandó városunk. Kérünk, új hajlékban vidd teljességre rajtunk üdvözítő akarataidat, hogy tieid legyünk életünkben és halálunkban, és megteljen szívünk és szánk a te dicséreteddel most és mindörökké.”

Az átvonulók előtt keresztet visznek. Ez az ősi jelkép arra utal, hogy mi a kereszt követői és követői vagyunk. A vonulás közben bátran szól az ének – ahogy nagycsütörtök este is énekelve kísérték a tanítványok Jézust.

Amikor a gyülekezet és a szolgálattevők – a püspök vezetésével – megérkeznek az új templomhoz, még nem vonulnak be, hanem megkezdik a kapuk liturgiáját. Minden istentisztelet – a zsoltárolvasás formájában – a kapuk liturgiájával kezdődik, de itt különösen is hangsúlyosá válik ez a szertartás. A püspök a 118. zsoltár 19. versével szólal meg: „Nyissátok ki előttem az igazság kapuit! Bemegyek, és hálát adok az Úrnak! Az Úr ez a ka-

pu: igazak járhatnak be rajta.” A zsoltár után az építő átadja a templom kulcsát, kérve: Isten áldja meg kezük munkáját, hogy áldás legyen ez a szent ház Krisztus gyülekezete számára a nemzedékről nemzedékre. A püspök továbbadja a kulcsot a gyülekezet lelkészének: „Nyisd meg a kaput, hogy bevonuljon rajta Krisztus gyülekezete.” A lelkész ezekkel a szavakkal fogadja a kulcsot: „Az Úr Jézus Krisztus által van menetelünk az Atyához: ő adott élénk nyitott kaput, amelyet senki be nem zárhat. Az ő nevében nyitom meg új templomunk kapuját.”

Gyönyörű pillanatok ezek. Hosszú évek imádsága, emberek fáradsága, kudarcok és örömeik, nehézségek és eredmények, szép emlékek és reménységgel telt gondolatok sűrűsödnek össze egyetlen pillanatban, s a „gyermek” izgalommal várják, hogy birtokba vehessék az Atya ajándékát. E pillanatnak különleges belső töltése van. Isten ajándékozó szeretetének kézzelfogható valósága. Nem csoda hát, hogy teli szívvel és teli torokból szólalhat meg az evangélikus himnusz, s nyer egyszerre tartalmat a kőbe-téglába formázott hitvallás: „Erős vár a mi Istenünk!”

Majd folytatódik a „zsoltározás”, hiszen a liturgiában harmadszor is együtt imádkozunk három évezred hitben előtünk járt és velünk vándorló tagjaival: „Uram, szeretem a te házat, a te dicsőségéd lakóhelyét. Sóvárog, sőt

eleped a lelkem az Úr házáért, testem és lelkem ujjongva kiált az élő Istenhez. Boldogok, akik házában otthonra lelnek, szüntelenül dicsérhetnek téged!” (Zsolt 26,8) Az állandóan változó világban nemcsak a téglák és a kő a biztos, stabil pont, az állandóság és a változatlan jelképe, hanem az Isten népének évezredek óta folyamatos imádsága. Az az istentisztelet, amely korszakokat átvélő módon zajlik nemzedékről nemzedékre.

A templom az egyház számára nemcsak az ószövetségi kontinuitást hordozza, hanem a Krisztushoz kötődést is. Erről tanúskodik az ünnep *Kyrieje*: „Úr Jézus Krisztus, aki tested templomát értünk lerombolni engedted, és harmadnapra újra felépítettetted, Uram, irgalmazz! Úr Jézus Krisztus, aki a mi testünket is a Szentlélek templomává teszed, Krisztus, kegyelmezz! Úr Jézus Krisztus, aki igédben és szentségeidben jelen vagy emberkéz alkotott templomban is, Uram, irgalmazz!”

Ha a gyülekezet átéli ezeket a jelképeket, és meghallva szívébe fogadja ezeket a szövegeket, akkor „természetes reakcióként” tör ki az angyalok énekével: „Dicsőség a magasságban Istennek!” Mindezek készítik fel a gyülekezetet a nagy pillanatra, a templomszentelési ünnepi eseményére. De erről majd a jövő héten olvashatnak rovatunk hűségű kísérői.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1FJ.)

Az *Evangelikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

„Velünk az Úr táborba száll”

Kettős ünnep Órimagyarósdon

► Folytatás az 1. oldalról

Ezek után – már szakadó esőben – a jelenlévők átvonultak az Életfa evangélikus ifjúsági táborba, hogy megtörténjen az ünnepélyes felavatás, és megcsodálhassák a felújított épületet. Az órimagyarósdiai korábbi lelkészei közül *Loós Csaba* a kezdetekről, a tábor indulásáról beszélt, *Farkas Sándor* pedig a 2008-ban beadott Leader-pályázatról számolt be, amelynek megvalósulására mostanáig kellett várni. Az „Életfa” kifejezés a hely elnevezésében arra a célra utal, hogy ne csak örömteli legyen a táborozás, hanem az élet evangéliumát közvetítse a fiataloknak – mondta.

Pethőné Udvardi Andrea helyi lelkész nő személyes élményeit elevenítette fel az itt töltött nyarokról. Szorosan kötődik a táborhoz, hiszen – mint mondta – itt kapott elhívást a lelkészi szolgálatra, és itt ismerte meg leendő férjét is. Szólt arról, hogy sok minden változott, hiszen mostanra negyven férőhelyessé bővült az épület, a tetőn napkollektorokat helyeztek el, az egykori disznóólból pedig közösségi termet alakítottak ki. A táborozók is sokat változtak a régebbiekhöz képest. „Mégis, egyvalami maradjon változatlan: legyen jelen a Lélek!” – zárta szavait a lelkész nő.

Az áldás elhangzása után a résztvevők a ház bejáratánál kegyeret és sőt ízelhettek, ezzel kifejezve azt a szándékot, hogy a táborhely sokak számára lelki otthon legyen, majd a kultúrházban, terített asztalok mellett folytatódott az örömteli ünneplés.

■ ADÁMI MÁRIA

A SZERZŐ FELVÉTELE

Búcsúközgyűlés a frissen szentelt gyülekezeti házban

► **Úgy tűnik, hagyomány az Északi Egyházkerületben, hogy tavaszi közgyűlését a legutóljára felszentelt vidéki gyülekezeti házban tartja. Így esett a választás tavaly Gyöngyösre, idén pedig a még keletebbre fekvő Nyíregyháza-Kertvárosra, ahol még négy istentiszteletet sem tartott a gyülekezet, és április 20-án máris az egyházkerület legfelsőbb fórumát láthatta vendégül.**

Kovács Erzsébet lelkész nő kezdőhívatásában Jn 10,27–30 (a következő vasárnap vezéregéje) alapján felszólította a jelenlévőket: „Az egyházi vezetők példák kell, hogy legyenek a Krisztus-követésben. Bízunk rá magunkat, hisz ő jobban ismer bennünket, mint mi magunkat.” Ezután *Laborczi Géza* helyi lelkész mutatta be az egyre több feladatot vállaló nyíregyházi diakóniai intézményhálózatot, illetve a Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Ágostai Hitvallású Egyházközséget, amely egyházunkban egyedülként hordozza nevében az „ágostai hitvallású” jelzőt.

Dr. Fabiny Tamás püspök 2011-ről szóló beszámolójában tevékenységeiről olyan összegzést nyújtott, amelyből jól láthatók a szolgálatok arányai is – ennek elkészítésére hatékony eszköznek bizonyult a *digitális szolgálati napló* (DSZN). Elgondolkodtató – vallotta be a püspök –, hogy a félszáz helyszínen tartott hetven istentisztelet mellett ott van a számos bizottság és testület hetven ülése is. Mindenesetre a tevékenységlistát a püspöki hivatalban zajló személyes beszélgetések és tárgyalások vezetik.

Említésre méltó a tizenkilenc külföldi út és – a püspökök közötti feladatmegosztás jegyében – az országos jellegű megbízások hosszú sora is: diakónia, külügy, média, képzés, továbbképzés, stratégia, Sztehlo-bizottság, Túrmezei-bizottság, reformációi emlékbizottság. Ahogyan a hozzászólásokban is említették, szükséges a püspökök bizonyos adminisztratív tehermentesítése, hogy több időt tölthessenek gyülekezeti ügyekkel és látogatásokkal.

Benczúr László egyházkerületi felügyelő ekképp kezdte beszámolóját: „Öröm és szomorúság tölti el a szívemet, amikor bejelentem, hogy kétszer hat, azaz tizenkét év felügyelői szol-

gálatom véget ér. Örömem – és ezért Istennek tartozom hálával –, hogy két olyan püspök mellett végezhettem szolgálatomat, akik mellett minden teher könnyű volt, akiktől sokat tanulhattam, és sokat kaptam, akikkel testvéri és baráti volt a kapcsolatam. (...) Szolgálatomat az az ige határozta meg, amit még édesapámtól kaptam első beiktatásom alkalmával, és ami húsvét hétfőjének újszövetségi igéje is volt: »...ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki azt az Istenről kapott erővel végzi, hogy mindenkor az Isten dicsőíttessék Jézus Krisztus által.« (1Pt 4,11) Soli Deo Gloria.”

A SZERZŐ FELVÉTELE

A felügyelő tanácsként a következőt üzenté a jövőbeli egyházkerületi vezetésnek és közgyűlésnek: „Időben kezdje el az egyház szervezeti és működési rendszerének a felülvizsgálatát, és a majdani zsinati küldöttei révén szerezzon érvényt a döntéseinek.”

A hozzászólásokat követően a közgyűlést vezető kerületi felügyelőtől ideiglenesen a püspök vette át a szót, hogy a kerület nevében tizen-

két éves hűséges szolgálatáért mondjon köszönetet. Az ajándékként átnyújtott – finn templomokról szóló – könyv az Ybl-díjas építész számára igazi csemege lehet, még inkább azért, mert „kiegészítésként” magában rejtett egy – a megajándékozott által választott időpontban felhasználható – finnországi körutat is.

A következőkben három terület felelősen éves jelentését fogadta el a közgyűlés: *dr. Tóth Judit* kerületi ügyészét, *Selmeczi Lajos Péterét*, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat kerületi előadóját és *Blatniczky János Dániel* kerületi missziói lelkészét. Utóbbi kiemelte a májusi missziói nap, valamint a június eleji, a lelki megújulás jegyében szervezett ökömenikus *Reménység fesztivál* fontosságát, és mindenkit buzdított a részvételre.

Szabó András esperes, a kerületi jelölő- és szavazatszámoló bizottság elnöke ismertette az esedékes tisztújítás menetét, amelynek során az egyházkerületi tisztviselőkön túl az országos presbitériumba, a zsinatba és nyolc országos munkabizottságba kell kerületi küldöttekként tagokat és póttagokat választani. A nagyobb fejtörést a jelöltek listájának közgyűlés általi jóváhagyásának módja és ideje okozta. Végül – a hatékonyságot és a törvényben foglalt határidőket figyelembe véve – az a megoldás született, hogy a május 19-i missziói napon gyűlnek össze a közgyűlés szavazati joggal rendelkező tagjai a lista jóváhagyásának erejéig. A jelölőbizottság addig is várja a jelöléseket.

A négyórás együtltét a megsokkottánál is jobb hangulatban telt. Ennek okait nehéz lenne kikutatni – talán a helyszín, talán a nyíregyháza-kertvárosi tavaszi szellő vagy éppen a cikluszárás és az abban rejlő búcsú és megújulás hangulata. Mindazonáltal nem feledhetjük el a kezdőáthítat igéjében rejlő jézusi szavak erejét sem: „Az én juhaim hallgatnak a hangomra.”

A következő, egyben alakuló és választó közgyűlés szeptember 21-én, pénteken lesz a budahegyvidéki templomban.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Ösztöndíjat alapított a cikluszáró közgyűlés

► **Jelenlegi összetételében utóljára tanácskozott a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület közgyűlése, hiszen cikluszáró ülésre szőtt a meghívó az elmúlt hét szombatján Sopronba a szavazati és tanácskozási joggal rendelkező közgyűlési tagok számára. A nyitóáthítatot *Rostáné Piri Magda*, a Vasi Egyházmege esperese tartotta.**

A közgyűlés elsőként meghallgatta *Szemerei János* püspök és *Szabó György* egyházkerületi felügyelő jelentését. *Szemerei János* éppen háromszáz napot tudhat maga mögött püspökként, a testület tagjaival eddigi szolgálatának tapasztalatait osztotta meg. Kiemelte, hogy amit előzetesen egyik fő feladatának tekintett – az egyházkerület lelkészeinek meglátogatását –, azt jó ütemben tudta végezni: mindössze tizenhat olyan lelkész van, akihez eddig nem jutott el. A látogatásokat, amelyek a tisztázó, őszinte beszélgetések lehetőségét adják, a bizalomépítés szempontjából tartja a püspök kiemelkedően fontosnak.

Szabó György is a bizalmat és a békességre törekvést emelte ki felügyelői jelentésében.

A beszámoló végén *Szemerei János* két egyházmegei felügyelőnek adott át kerületi emlékrmet szolgálatuk befejezése alkalmából. *Sólyom Tibor* győr-mosoni és *Sztrócai Attila* vasi egyházmegei felügyelő ugyanis a következő ciklusban már nem vállalta a tisztséget.

További jelentések hangzottak el ezek után. Az egyházkerület missziói lelkészének, *Verasztó Jánosnak*, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat előadójának, *Béres Lászlónak*, illetve a kerület ügyészének, *dr. Tölle Zoltánnak* a beszámolóját követően *Kissné Kárász Rózsa*, az egyházkerületi jelölőbizottság elnöke számolt be a tisztújítás aktuális állásáról. Elmondta, hogy az egyházmegei presbitériumok hat személyt ajánlottak az egyházkerületi felügyelői tisztségre. A jelölést elfogadó nyilatkozatok visszaküldésének határideje még nem telt le, így a jelöltlista elfogadása és a jelöltek bemutatkozása csak a május 19-én Tatabányán megrendezendő egyházkerületi missziói napon fog megtörténni.

Az egyházkerület lapjával, a *Dunántúli Harangszóval* kapcsolatban *Adámi Mária* püspöki asszisztens elmondta, hogy összeállt az újság szerkesztőbizottsága. Eldölt, hogy

negyedévente, harminckét oldalon és színesben fog megjelenni. Az első, összevont lapszám hamarosan napvilágot lát. Döntés született arról, hogy a lapot eddig kiadó soproni líceum a kiadási jogot átadja az egyházkerületnek, a kerület elnöksége pedig felhatalmazást kapott arra, hogy szerződést kössön egy terjesztővel.

A tétí egyházközség pénzügyi kérvényéről döntött ezek után a közgyűlés. A gyülekezet a templomkarzat lépcsőjének felújításához, illetve a templom faszerkezeteinek szümentesítéséhez kért az egyházkerület rendelkezésére álló külön keretből hétszázötvenezer forintot. A kérvényt a közgyűlés támogatta.

Döntött a grémium arról is, hogy ösztöndíjat alapít teológushallgatók részére. A támogatást – havi húsz ezer forintot – két dunántúli diák nyerheti el. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem nappali tagozatos hallgatói közül azok pályázhatnak, akik legalább két félévet eredményesen teljesítettek, és családjukban az egy háztartásban élők egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálnyugdíj összegét. A pályázónak vállalnia kell, hogy tevékenyen részt vesz az egyházkerület életében, segít a programok szervezésében, kivitelezésében, és felelősségteljes, aktív tagja egy kerületi gyülekezetnek. A bírálóbizottság háromtagú lesz, az egyházkerületi felügyelő, a kerületi lelkész-képzési bizottság egyik tagja, valamint a kerület területén működő egyik középfokú intézmény igazgatója alkotja.

Az egyházkerületi közgyűlés tagjai ezek után tájékoztatót hallgattak meg a kerületi missziói napról, az egyes egyházkerületi alkalmakon fizetendő részvételi díjakról. Ezt követően *Szabó György* berekesztette az ülést, és ezzel a 2006-ban indult ciklus végéhez érve az egyházkerületi közgyűlés ebben az összetételében befejezte munkáját.

■ KISS MIKLÓS

Nem zsákbamacska

Sopronban beiktatták az egyházmege tisztviselőit

„Nem vagyunk zsákbamacskák az egyházmege számára” – mondta beiktatását követően *Gabnai Sándor*, a Soproni Egyházmege újráválasztott esperese, utalva arra, hogy elnöktársával, *Gimesi Szabolcs* felügyelővel a hat évvel ezelőtt elkezdett közös munkát folytathatják. Az április 21-én, szombaton a soproni evangélikus templomban tartott istentiszteleten *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét. Az esperesbeiktatás szolgálatát az egyházmege legfiatalabb és legidősebb lelkésze, *Gombor Krisztián* és *Béres László* végezte.

1Kor 8,2–3 alapján a püspök az „ismeret” többdimenziós fogalmáról beszélt. Az ismeret kiemelt fontos-

ságú az élet minden területén, ezért nyitottnak kell lennünk az új dolgok tanulására – hangsúlyozta. Majd hozzátette: „Az ismeret új szintje akkor jön el, ha újabb nézőpontból próbáljuk látni önmagunkat, feladatainkat; ha Isten szemén keresztül figyelünk.” Azon kell tájékozódunk, amit Isten mutat, ahogyan ő ismer és mégis szeret minket – mert ez az igazi szeretet. Ez az egyház legnagyobb kincse és a mi reményünk.

Az ígéhirdetést követően került sor *Gabnai Sándor* esperes beiktatására, majd esküt tett és áldást kapott *Gimesi Szabolcs* újráválasztott egyházmegei felügyelő és az egyházmege tisztviselői is. A hivatalos eseményt oldott hangulatú közös ebéd követte.

■ A. M.

Rövid testvérlátogatás Hosszúszón

► Folytatás az 1. oldalról

A gyülekezet énekkarának szolgálata után a szlovák püspök, *Rusznayk Dezső* sajtógömböri lelkész és *Beniczúr László*, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének felügyelője mondott köszöntőt.

Az egyházi vezetők kötetlen beszélgetésére – az istentisztelet előtt és után is – megterített asztalnál volt lehetőség *Ferdinánd Zoltán* gyülekezeti felügyelő jóvoltából, aki közeli panziójába invitálta a vendégeket és a helyi közösség képviselőit. A konstruktív, baráti eszmecserenek köszönhetően

missziói napjára, ahol reménység szerint találkozhatnak is leendő testvérgyülekezetük képviselőivel.

A két püspök megegyezett, hogy – a nemrégiben Komáromban aláírt szlovák–magyar partnerszerződésben foglaltaknak megfelelően – keresik a lehetőséget a felvidéki területeken, jelen esetben Rozsnyón és környékén, hogy magyarországi evangélikus lelkészek segíthessenek a magyar szórványgyülekezetek gondozásában – ezzel is elősegítve a magyar evangélikusság identitásának megőrzését és az anyaországhoz tartozás érzésének erősödését.

a kapcsolatok megerősítése több szinten is megindulni látszott.

A helyi evangélikus közösség szívesen lépne testvér-gyülekezeti kapcsolatra egy magyarországi gyülekezettel. Ezzel kapcsolatban Fabiny Tamás már konkrét javaslattal is biztatta a vezetőséget. Így a hosszúsóziaknak eggyel több okuk van arra, hogy ellátogassanak az Északi Egyházkerület százhalmobattai

A délutáni kecsői istentisztelet után a püspök, a felügyelő és a püspöki titkár még szívtak egyet-kettőt a Gömör–Tornai-karsztvidék friss hegyi levegőjéből, majd az alig háromóránál lévő magyar főváros irányába vették útjukat. Igazán nem hosszú út, hogy akár gyakrabban is meglátogassuk hittestvéreinket Hosszúszón...

■ HHÁ

Kismartoni kézfogások

Az ausztriai Eisenstadtbba (Kismarton) látogatott április 19-én *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke. Az Ausztriai Evangélikus Egyház Burgenlandi Egyházkerületének szuperintendensével, *Manfred Kochhal* a közeljövő közös projektjeiről egyeztetett. A tervek között szerepel egy közös, magyar és osztrák területen is dolgozó gyülekezeti hittanár szolgálatba állítása 2012 szeptemberétől, valamint egy evangélikus történelmi helyeket összekötő vándorút kialakítása a határ mindkét oldalán, „a tolerancia útja” néven. A megbeszélésen részt vett *Otto Mesmer* burgenlandi esperes is.

■ ADÁMI MÁRIA felvétele

Évforduló rendhagyó liturgiával

► Folytatás az 1. oldalról

Az ünnepség terített asztal mellett, bőséges és ízletes ebéddel folytatódott. *Huber Béla*, a Szőlőtő-alapítvány otthonának vezetője és *Hidasi György* alapítványi elnök itt köszöntötte a jelenlévőket, és számolt be az otthon életéről, eredményeiről és gondjairól. Elmondta, hogy a személyzet adott, jelenleg mégis csak tizenhét gondozottat tudnak ellátni két lakóegységben, a lehetséges huszonhét fő és három lakóegység helyett. Bár volt segítség, mégis nehéz a működés, a fenntartás. „Kérésünk, hogy ne engedjenek el bennünket, hiszen jó a cél, fontos az alapítvány által végzett feladat” – kérték az otthon vezetői.

Furka János gondozott önmagáról beszélt. A terhes múltjáról, a megélt mélységekről, majd az újrakezdésről a Szőlőtőben, az itt kapott fizikai, lelki, szellemi támogatásról, segítségéről.

Csepregi András lelkész reménységét és jókívánságát kifejezve kérte Isten áldását az alapítványra. Andorka Árpád, az alapítvány kuratóriumi tagja arról beszélt, hogy mindig a megtapasztalt valóságnak megfelelően szabad egy intézmény működését, életét megítélni.

Gáncs Péter püspök búcsúzásként kifejtette, hogy az alapítvány fontos az egyház számára, ha ez nem jut is mindig kifejezésre. Mint mondta, azt kívánja, hogy a továbbvezető úton szorosabb együttműködés alakuljon ki a rehabilitációs otthon és a györkönyi evangélikus gyülekezet között.

■ WISZKIDENSZKY ANDRÁS

A SZERZŐ FELVÉTELE

A Szőlőtő Alapítvány alkoholbetegek gyógyulását elősegítő szolgálata már 1991 óta működik, a rehabilitációs otthon jelenlegi formájában 2003 áprilisa óta fogad betegeket. Az intézményben huszonegy férőhely van. Két épületben, három és négyágyas szobákban laknak a gondozottak, akiknek teljes ellátást biztosítanak.

Az otthonba való bekerülés és az ott-tartózkodás önkéntes. Fontos, hogy aki szeretne bekerülni, abban legyen meg az elhatározás az alkohorról való teljes leszokásra. Az otthonban ehhez nyújtanak segítséget egyéni és csoportos foglalkozások során és a terápiás munka biztosításával. Ha a gondozott valóban célul tűzi ki a szenvedélyétől való megszabadulást, és ennek érdekében hajlandó együttműködni, jó eséllyel indulhat el a gyógyulás útján.

A gondozottak számára szociális foglalkoztatást (terápiás munkát) biztosítanak. A foglalkoztatás az alapítvány gyümölcsösében történik. Meggy-, cseresznye-, kajszli-, szilva- és almaültetvények adnak lehetőséget egész éven át a gondozottak foglalkoztatására; a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat alapján napi négy-, illetve hatórás munkát végezhetnek. A bérezés a minimálbér figyelembevételével történik.

Az intézmény a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával működik. Súlyt helyeznek arra, hogy kezeltjeik megismerjék a keresztyén hit alapelveit, és megtapasztalják, hogy súlyos betegségükből csak Isten képes megszabadítani őket. Ezért az otthonban mindennap tartanak reggeli és esti áhítatot, vasárnap pedig a gondozottak csoportosan vesznek részt istentiszteleten a helyi evangélikus templomban.

Orosháza 268

► **Nem, a cím nem helyrajzi szám, hanem évek száma. Minden évben Szent György napján írunk eggyel többet a város neve után, hiszen ez a nap a város alapításának dátuma. 1744-ben az evangélikus hitüket feladni nem akaró zombai családok e napon telepedtek meg az orosházi pusztákon, hogy olyan jövőt építsenek, amelynek örökösei büszkén és méltósággal tekinthetnek a múltra, mert abban nem látanak megalkuvást, hitehagyást. A gyülekezet és a város gyökerei ebbe a hitbeli, emberi tartásba kapaszkodnak, méltó tehát, hogy újból és újból tudatosítsa mindenkem nemzedék, hogy milyen kincset, értéket jelentenek az alapító ősök.**

A város alapításának kétszázötvenedik évfordulója óta a gyülekezet minden évben a városalapítás napjához legközelebb eső vasárnap főistentisztelete után két emlékkövet állít egy-egy lelkész és tanítója tiszteletére a templom mellett kialakított emlékhelyen.

Idén április 22-én, vasárnap az istentisztelet után *Aranyi József* esperes-lelkész és *Csizmádia Mihály* tanító életpályáját ismertette *Koszorús Oszkár* helytörténész, egyházmegyei felügyelő, majd *Ribár János* esperes rövid igeszolgálatát követően a gyülekezetben vendégeskedő *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott püspök mondott felavató áldást.

Hétfőn folytatódott az ünnephez kapcsolódó hagyományos alkalmak. Kiemelkedett közülük a városi fúvószenekar hangversenye, amely mindig a város egyik meghatározó kulturális szereplőjének tisztelgése az ősök emlékezeté előtt. Az ünnep előestéjén 1969 óta minden évben megrendezik ezt a hangversenyt, idén immár sorozatban a negyvenharmadik alkalommal. A nagyszámú közönség a *Himnusz* és az *Eros vár a mi Istenünk* korál fúvószenekari kísérettel való éneklése után hallgatta meg a színvonalas műsort.

Kedden este kezdődött Orosháza Város Önkormányzatának ünnepi

ülése. Ebben talán nincsen semmi különös, mert ha egy település konkrét időponthoz tudja kötni múltjának valamely kiemelkedő eseményét, akkor azt az ünnepség, az emlékezés

történelme szorosan egybekapcsolódik az evangélikussággal. Üldözött, menekülő, mindenét hátrahagyó gyülekezet épített otthont, templomot, állandóságot, és ebből nőtt ki az a hely, amely a mai nemzedékek számára is szülőföld, otthon, szűkebb haza.

Az ünnepi ülésen *dr. Dancsó József* polgármester, országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet, és átadták a város díjait. A résztvevők és a vendégek az orosházi Kodály gyermekkórus mellett a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános iskola és Gimnázium növendékeinek műsorát láthatták.

Nem mindennapi adottság, ha egy város elmondhatja magáról, hogy léte a hitben – az emberileg lehetet-

Ribár János, D. dr. Harmati Béla és Koszorús Oszkár

nappá teszi. A város önkormányzata azonban úgy határozott, hogy ünnepi ülése az evangélikus templomban lesz. Ez a döntés nem csupán az egyház és a város jó együttműködését jelző gesztus volt, hanem annak a történelmi ténynek a kifejezése és tudatosítása, hogy Orosháza újkori

lente, a kilátástalanságot legyőző hitben – gyökerezik. Élet az elhagyatott földön, város a pusztában, hit és reménység a szívekben: Isten áldásával indulhatott új és új esztendő, idén már a 268. Nemzedékünk javára és az Úr dicsőségére.

■ ÖRDÖG ENDRE

SZÖKE-KILIAN SZILVIA FELVÉTELE

Templomépítő lelkészére emlékezett a sárszentlőrinci evangélikus gyülekezet

▶ Kétszáz éve halt meg Nagy István evangélikus püspök, aki majdnem ötven éven át volt a Tolna megyei Sárszentlőrinc lelkésze. A templomépítő, iskolaalapító lelképásztorról könyvet jelentetnek meg, vasárnap pedig ünnepi istentiszteleten emlékeznek rá – adta hírül (Karl Jánosné Csepregi Erzsébet helyi lelkész közlése alapján) már április 20-án a Magyar Távirati Iroda. A nemzeti hírügynökség ismertette, hogy Nagy István (1728–1812), akit előbb esperesnek, majd püspöknek választottak, szinte halála pillanatáig Sárszentlőrincen szolgált. Utóbbi tisztségét tizenhat éven át töltötte be.

Az egykori szuperintendens szellemi öröksége igen gazdag: német nyelvről lefordított és saját költségén kiadott egy ezeröttszáz oldalas áhítatoskönyvet, szerkesztett és adott ki konfirmációs kátét, énekeskönyvet, Újszövetséget, és 1775-ben – Mária Terézia engedélyével – ő építtette a ma is álló templomot a korábbi sártemplom kiváltására; ő alapította 1806-ban az egyházmegyei algimnáziumot, ahova később Petőfi is járt, amelyet 1870-ben Bonyhádra telepítettek át.

A püspök halálának kétszázadik évfordulója alkalmából múlt vasárnap rendezett délutáni ünnepségen dr. Kertész Botond egyháztörténész nyitotta meg a gyülekezeti teremben azt az igényes kiállítást, amely az Evangélikus Országos Múzeum anyagának felhasználásával és a múzeum munkatársainak áldozatos segítségével mutatja be a kort, amelyben Nagy István püspök élt.

Erre emlékezett Gáncs Péter püspök is a megnyitót követő templomi istentiszteleten. „Világosságom és segítségem az Úr, kitől félnék? Életemnek ereje az Úr, kitől rettegnek?” Nem véletlenül helyezte annak idején Nagy István az újonnan épült sárszentlőrinci templom falára ezt az ígét – mutatott rá a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője –, hiszen életének tájékozódási pontja volt az Istentől kapott világosság, az emberi élethez kapott erő. Így tudott megállni, élethelyzetekben helyesen dönteni, tudott Isten igaz szolgája lenni. „Vigyük magunkkal mi is e tájékozódási pontokat, hogy félelem nélkül tudjuk járni a krisztusi utat” – zárta igehirdetését Gáncs Péter.

Az istentiszteleten Szabó Vilmos Béla esperes és a gyülekezet lelkésze végezte az oltári szolgálatokat. A Pro Artis vonóstrió után dr. Csepregi Zoltán egyháztörténész tartott előadást Nagy István életéről.

Karl Jánosné Csepregi Erzsébet az évforduló alkalmából középiskolások

részére meghirdetett pályázat eredményét hirdette ki és adott át díjakat – az I. kategória győztese, Matos Pé-

ter nyertes esszéjéből olvasott fel egy részletet.

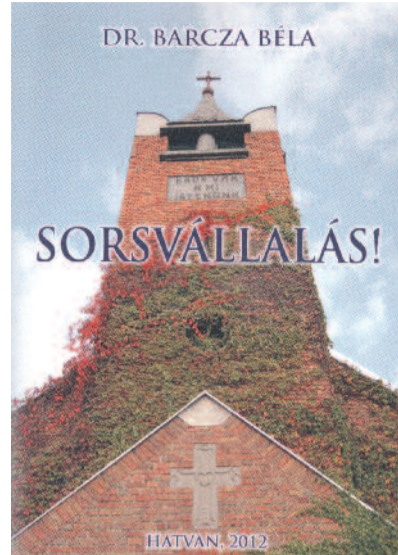
Az istentisztelet után a templomkertben került sor Nagy István püspök emléktáblájának leleplezésére a „a tanítók falánál”, ahol mostantól a község tanítóinak, lelkészeinek állítanak emléket. (A falnál Szabó Vilmos Béla esperes tartott rövid áhítatot.)

A templomkertből a község temetőjébe vonult át a gyülekezet. Nagy István sírjánál a Déli Egyházkerület, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, a Tolna-Baranyai Egyházmegye,

Az évfordulás ünnepet szeretetvendégség zárta a gyülekezeti teremben.

A Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközség kiadásában (Karl Jánosné és Bakay Péter evangélikus lelkészek szerkesztésében) igényes kiadvány is megjelent az évfordulóra, amelynek mellékletében a Nagy István által írt vagy fordított kötetekből közölnek részleteket. A könyvből minden sárszentlőrinci család ajándékba kapott egy példányt, hogy megismerje a község

Hatvani hitvallás

Nyugalmozott pásztorok gyűjtéményes tanulmánykötetének gyülekezeti bemutatójára sereglettek össze az érdeklődő hívek április 22-én délután a hatvani evangélikus templomban. A hetvenötödik életében járó dr. Barcza Béla egyház- és helytörténeti írásokat tartalmazó könyvének bemutatójához igazán méltó – istentiszteleti – keretet szervezett a közösség Fatalin Helga lelkész nő koordinálásával. (A vendégeket Halacska András, az újonnan választott egyházközségi felügyelő köszöntötte.)

Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye esperese, Mekis Ádám nemcsak a szószékről hirdette Zsolt 78,3–4 alapján, hogy „Istentől rendelt munkát végez az, aki átadja hitét a jövődö nemzedéknek”, de a délutáni alkalmon „vendégszolgáló” acsádi énekkar tagjaként is kifejezésre juttatta a keresztény örökség (esetükben az egyházzene) ápolása, átörökítése melletti elkötelezettségét.

Az istentiszteletet követően elsőként vállalkozott Mekis Ádám a Sorsvallás! című – szerzői magánkiadásban megjelent – kötet méltatására is, jöllehet a kiadvány „kulisszatitkairól” természetesen nála többet árult el a szerkesztő, Bacsa Tibor. Végezetül a szerző (képünkön) is szólt néhány hitvallásos szót, nem rejtve véka alá, hogy a közel fél évszázados kutatómunkájának eredményeként megszületett temérdek írásból (melyek közül jó néhány az Evangelikus Élet hasábjain jelent meg első ízben nyomtatásban) fájó szívvel tudott csak válogatni. Végül is 135 minit tanulmány kapott helyet a dr. Fabiny Tamás püspök ajánlásával ez év elején napvilágot látott kötetben, reményt adva a folytatásra...

A bölcsész- és teológiai doktorátussal is felvértezett dr. Barcza Béla 1981 derekától volt lelkésze – közel huszonöt éven át – Hatvan evangélikusainak, s vált eközben a város megbecsült, tudós polgárává.

A kinek az Vr VILÁGOSSÁGA és szabADITOLLA, kltől féLLEN. Az Vr én éLeteMnek ereIe, kltől rettegeIek. Ps. 27. v. 1.

1 × M =	1000
1 × D =	500
5 × L =	250
3 × V =	15
10 × I =	10
Összesen	1775

A kronosztikonhoz nem tartozó utolsó sor meg is fejt a rejtvényt:
Sub Eccl[esia]e huj[us] V[erbi] D[ivini] M[inistro] Ste[phano] Nagy. 1775. Azaz: Ezen gyülekezet lelkésze, Nagy István idejében. 1775.

Nagy István, a Dunántúli Egyházkerület püspöke

Kétszáz éve halt meg korának kiváló lelképásztor, NAGY ISTVÁN. Hatását máig érezzük, munkássága maradandó.

Beziben született 1728-ban. Győrben, Sopronban, majd Wittenbergben tanult. Három évet töltött külföldön, 1753. november 3-án szentelte lelkészé Mohr Illés Modorban. Nagyalásónyi és várpalotai szolgálati évek után 1765-ben már sárszentlőrinci lelkész, itt szolgált haláláig, negyvenhét éven át.

Mit köszönhetünk neki mi, mai sárszentlőrinciek?

Hatalmas, gyönyörű templomunkat, amelyet 1775-ben a kicsinek bizonyult sártemplom helyén emeltek. A türelmi rendelet előtt építették, nagyobb lett, mint az előző, kőből, toronnyal. A szószerk mögött a falban elhelyezett, az alapításra emlékeztető, kronosztikont tartalmazó tábla ígéje – a 27. zsoltár 1. verse – Nagy István életigéjének tekinthető: „Akinék az Úr világossága és szabadítója, kitől féljen. Az Úr én életemnek ereje, kitől rettegjek.”

Amikor fiatal feleségét elveszti, s ott marad három gyermekkel egyedül, akkor is az Úr ereje élte. De szüksége volt szabadító Ura jelen-

létére, segítségére munkája végzése, gyülekezetei bátorítása, biztatása küzdelmeiben is.

Mit köszönhet neki a Tolna-Baranya-Somogyi Egyházmegye, ahol hamarosan alesperes, majd főesperes lett?

Az algimnáziumot, amelyet 1806-ban itt létesítettek Sárszentlőrincen. A messziről ide érkezett diákok között itt töltött két tanévet Petőfi Sándor is. De a tehetséges, éles eszű helyi gyermekek, fiatalok számára is nagy lehetőség volt helyben megkezdni algimnáziumi tanulmányaikat (Zsivora György, Balassa János). Ez az iskola 1870-ben került Bonyhádra, ahol a mai napig él és virágzik.

Mit köszönhet neki a Dunántúli Egyházkerület, amelynek sárszentlőrinci lelkészi szolgálata mellett 1796-tól tizenhat éven át püspöke volt?

Felelős gyülekezetszervezői munkát. Azt a szellemi, lelki hatást, amellyel gyülekezeteit a hitben megtartani, megerősíteni igyekezett. Németből lefordította és saját költségén 1790-ben kiadatta Rambach János ezeröttszáz oldalas áhítatoskönyvét Jézus szenvedéséről. Újra kiadatta Torokos András Újszövetség-fordítását 1803-ban. Új énekeskönyvet szerkesztett és adott ki 1805-

ben. 1810-ben konfirmációi kátét készített és adott ki, amelyet hosszú ideig nagy haszonnal forgattak a konfirmációra készülő fiatalok.

Mit köszönhet neki a közegyház?

1791-ben mint főesperes részt vett a pesti zsinaton. A racionalistákkal szemben ő is a hitvallási iratokhoz ragaszkodók táborát erősítette. Magyar érzelmű volt, ezt még a zsinaton való megjelenése is kifejezte. Nem volt hajlandó az akkor szokásos hosszú fekete papi viseletben (germanica) megjelenni, ő mindig rövid szabású magyar ruhát viselt.

Nyolcvanhárom éves koráig állt szolgálatban. 1812 februárjában mondott le püspöki tisztségéről, s közel két hónap múlva megtért Teremtőjéhez. 1812. április 22-én nagy részvét mellett búcsúzott tőle gyülekezete és egyházkerületének népe.

Sárszentlőrinci egyházközségünkben nagy elődöket követett és neves utódok követték őt is a gyülekezetépítő munkában. Bárcsak múltunk kiemelkedő személyiségeinek lelkisége, hite, ihletett élete formálná jelenünket is, Isten dicsőségére, örömünkre!

■ KARL JÁNOSNÉ CSEPREGI ERZSÉBET

■ TPK

KÜLDETÉSÜNK ISTEN CSALÁDJÁBAN

„Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek!” (Ef 5,15)

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Városi Sportszarnok, Tatabánya (Ságvári E. u. 9.)

09.00 ÉRKEZÉS, REGISZTRÁCIÓ

09.30 ÉNEKLÉS, KÖSZÖNTÉSEK

10.00 NYITÓÁHÍTAT: *ISTEN SZERETETT GYERMEKEI* (Az egyház mint család) Ef 5,1–2 – Szemerei János püspök

10.30 AZ ÉN CSALÁDOM: *DÖBRENTAI ILDIKÓ ÉS LEVENTE PÉTER LELKIDERŰ-GYAKORLATA* Ef 6,1–4 alapján – Beszélgetőtárs: Mesterházy Balázs

11.45 BESZÉLGETÉSEK TEMATIKUS CSOPORTOKBAN a közeli Bárdos László Gimnáziumban

Nagymamaként Isten családjában

Nagypapaként Isten családjában

Apaként Isten családjában

Anyaként Isten családjában

Gyermekként Isten családjában

Elváltként Isten családjában

Egyedülállóként Isten családjában

Keresztszülőként Isten családjában

Presbiterként Isten családjában

Gyülekezeti vezetőként, tisztségviselőként Isten családjában

12.30 EBÉD

Az ebédszünetben szabadtéri programok (vetítés, énekkar, gyülekezeti standok, sütemények asztala stb.)

13.30 KACAGÓ KONCERT *LEVENTE PÉTERREL 3-TÓL 103 ÉVES KORIG* a gimnázium tornatermében

14.30 KERÜLETI AKTUÁLIS ÜGYEK

15.00 BOLYKI BROTHERS-KONCERT

16.00 ZÁRÓÁHÍTAT – *Szeverényi János* országos missziói lelkész

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk.

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.

A résztvevőknek ebédet biztosítunk. Az önálló keresettel rendelkező testvérektől étkezési hozzájárulást elfogadunk. Kérjük, hogy otthonról hozott pogácsával, süteménnyel gondoljanak egymás megvendégelésére!

A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek az egyházkerülettől.

Kérjük, jelentkezésüket május 13-ig juttassák el a püspöki hivatalba:

Adámi Mária püspöki asszisztens

9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 26.

Mobil: 06 20 824 6751

E-mail: maria.adami@lutheran.hu

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Városi Sport- és Szabadidőközpont, Százhalombatta (Vasút út 41.)

09.00 ÉRKEZÉS, REGISZTRÁCIÓ

09.30 KÖSZÖNTÉSEK

09.45 KÖZÖS ÉNEKLÉS

10.00 EVANGELIZÁCIÓ: *ISTEN SZERETETT GYERMEKEI* (Az egyház mint család) (Ef 5,1–2) – *Ittész István* nyugalmazott lelkész

11.00 FELVEZETŐ REFERÁTUM: *A CSALÁDOK VÉDELME, A VÁLSÁGOK MEGELŐZÉSE ÉS KEZELÉSE* – *Szarka Miklós* református lelkész, pár- és családterapeuta, klinikai lelkigondozó

11.30 PÓDIUMBESZÉLGETÉS: *A MI KIS CSALÁDUNK*

– Moderátor: *dr. Fabiny Tamás* püspök

Résztvevők:

Adámi Márta nagycsaládban felnőtt hitoktató (Nyíregyháza)

Bakondiné Garádi Zita többgyermekes édesanya (Biatorbágy)

Farkas Edit, a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetotthon és Családok Átmeneti Otthonának volt lakója és jelenlegi munkatársa (Gödöllő)

Szarka Miklós férj, édesapa, nagypapa (Budapest)

12.45 EBÉD

14.00 ELŐADÁS: *SZERETETNYELV* – *Oberfrank Pál* és *Kéry Kitty* színművészek irodalmi előadása

15.00 KÖZÖS ÉNEKLÉS ÉS BIZONYÁGTÉTELEK

15.30 ÚRVACSORAI ISTENTISZTELET: *Keczkó Szilvia* lelkész – Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség

16.30 ZÁRSZÓ – *Benczúr László* egyházkerületi felügyelő
 ÚTI ÁLDÁS – *Blatniczky János Dániel* kerületi missziói lelkész

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk.

A missziói nap offertóriumuma a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetotthon és Családok Átmeneti Otthona lakóinak nyári táboroztatását szolgálja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.

Kérjük, hogy ebédre mindenki otthonról hozott étellel gondoskodjék, amelyhez innivalót és süteményt biztosítunk.

A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek az egyházkerülettől.

Kérjük, jelentkezésüket május 13-ig adják le az alábbi elérhetőségeken:

Blatniczky János Dániel kerületi missziói lelkész

2699 Szügy, Mikszáth út 4/a.

Mobil: 06 20 824 2856

E-mail: janos.blatniczky@lutheran.hu

Web: <http://szugy.lutheran.hu/misszioinap>

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben

2012. május 19., szombat – Atlétikai Centrum, Bonyhád (A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium mögött)

9.00 ÉRKEZÉS, RÉZFÚVÓS TÉRZENE – *Kiskőrösi evangélikus fúvózenekar*
 ÉNEKTANULÁS: *Bence Gábor* és az *Agape* együttes (EHE)
 KÖSZÖNTÉSEK: *Ónodi Szabolcs* igazgató (Bonyhád) és *Gáncs Péter* püspök

10.00 IGEI ALAPOZÁS: *KÜLDETÉSÜNK FORRÁSA* – *Aradi György* missziói lelkész
 A Deák Téri Evangélikus Gimnázium énekkarának szolgálata

10.45 *Hol van a helyünk Isten családjában?* – *Prof. dr. Frenyó V. László* presbiter (Pestújhely)

11.30 *CSALÁDI ÖSSZHANGZATTAN* – *Szente család* (Békéscsaba)

12.00 EBÉD

13.00 A MEZŐBERÉNYI RÉZFÚVÓSEGYSÉG szolgálatá
 A KERÜLETI DÍJAK ÁTADÁSA

Az év lelkészét, *Lázárné Skorka Katalint*, pedagógusát, *Kézdy Editet*, diakónusát, *Fricker Andreát* bemutatja *Radosné Lengyel Anna* felügyelő

14.00 *CSALÁDI KÖRBEN*

Róka Szabolcs mesemondó interaktív műsora

BESZÉLGETÉS *Frenyó V. László* előadóval

A *GYÜLEKEZET MINT SPIRITUÁLIS TÉR* – *Dr. Szabó Lajos* rektor

TALÁLKOZÁS AZ ÉV EMBEREIVEL

BIBLIA ÜRES LAPOKKAL – *Jó Angelika* vetített képes előadása

KRÍZIS ÉS GYÓGYULÁS – *Paksy Sándor* (Válóháló), *Balogh Zoltánné* (családsegítő)

FÉRFIVÁ ÉS NŐVÉ TEREMTETTE – *B. Pintér Márta* és *Széll Bulcsú*
BELSŐ SZOBA – *IGETANULMÁNY ÉS IMAKÖZÖSSÉG* – *Sefcsik Zoltán*
 A *GÁBRIEL ZENEKAR* (Bonyhád) *Háttal a vonaton* című előadása
TENGERSZEM – Színjáték *Kosztolányi Dezső* novelláiból (Deák Téri Evangélikus Gimnázium)
 MISSZIÓI EXPÓ, FOTÓKIÁLLÍTÁS

15.30 *ÚJRA EGYÜTT A CSALÁD MEGLEPETÉSEKKE* – a bonyhádi gimnázium *Zelke* táncegyüttesének műsora

A MI BIBLIAI CSALÁDUNK – A tengelici Szivárvány bábcsoport
 ÚTI ÁLDÁS, ELBOCSÁTÁS – *Gáncs Péter* püspök és *Szabóné Mátrai Marianna* püspökhelyettes

Gyermekprogramot – *Boda Zsuzsa* vezetésével – egész nap biztosítunk. *Szevény* ebédre az egyházkerület gondoskodik. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől április 30-ig. Kollégiumi szállás a program napjára vagy előestéjére foglalható. A missziói nap offertóriumuma a MÖSZ orosházi családsegítő szolgálatát támogatja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait.

Kérjük, az egyéni és csoportos jelentkezéseket április 30-ig írásban juttassák el az egyházkerülethez:

Déli Evangélikus Egyházkerület

1088 Budapest, Puskin u. 12.

Fax: +36 1 338 23 02

E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu

► **Gitártáboros közös alkotómunkának indult 1993-ban a Jónás és Jézus című rockoratórium, végül országos koncertsorozat lett belőle. A zenés darabot, sokévnnyi szünet után, tavaly nyár óta több alkalommal is újra élőben – immár új felállásban – hallhatta a lelkes közönség. A múlt hét végén a zenészek alföldi turnéra indultak, amelynek végén – Altbertiben – tízszere hangzott fel a Jónás és Jézus. Ócsai Zoltán győri és Smidéliusz Gábor Budapest-Deák téri igazgató lelkéssel az április 20-i, szegedi koncert után beszélgettünk.**

– Az egyórás darab Jónás próféta és Jézus történetét ötvözi.

Ócsai Zoltán: Nagyon sok párhuzam és összefüggés van a prófétai és a megváltói eseménysor között. Mindketten gonosz és parázna em-

látva sem tud örülni. A bűnös embert végtelenül szerető Jézus kevesebbet töltött a halál fogságában, hiszen harmadnapra feltámadt – Isten mindeneget megelőző kegyelmének jele volt ez.

– Honnan jött a rockoratórium megírásának az ötlete?

Ó. Z.: Pécsi segédlelkészként zenésítettem meg 1992-ben a Jónás könyvét, amelyet az ifjúság tagjaival be is mutattunk. Azon a tavaszon a teológushallgatók – közöttük Smidéliusz Gábor is – a megyénkben jártak passiókörúton. Az általuk bemutatott passió zenéjét Gábor írta.

S. G.: A szövegekben a teológustársaim is sokat segítettek.

Ó. Z.: Amikor megnéztem az előadásukat, arra gondoltam, hogy ezt

dó táborozókkal ennek a rockoratóriumnak a közös munkájába. A két eredeti darab számait úgy szerkesztettük, alakítottuk, hogy egy egészé álljanak össze. Ahol kellett, kihagytunk részeket, ahova hiányzott, oda pedig újakat írtunk.

– Egy hét elég volt a munkára?

Ó. Z.: Szűkösen, de igen. Az igazság-hoz azonban az is hozzátartozik, hogy egészen a záró napi koncertig senki nem hallotta – még mi sem – egyben az egészet. A hét során ugyanis külön próbált a kórus, a zenekar, és a szólísták is csak az előadás estéjén énekeltek először a kórusal a közös énekeket. Az volt a célunk, hogy a Mevisz vándor mozgásszerűtáborának – amely párhuzamosan futott a gitártáborral – zárónapjára készüdjünk el úgy a darabbal, hogy ott előadhassuk.

– Milyen volt a fogadtatás?

S. G.: Nagyon jó. Olyannyira, hogy Lackner Aladár akkori esperes meg is hívta a darabot Gyöngyösre, és ott a helyi moziban újra előadtuk.

Ó. Z.: Nagyon szerettük Ali bácsit. Fialat lelkészként nagyon sokat kaptunk és tanultunk tőle.

– Azután jött a csömöri könnyűzenei találkozó.

S. G.: Pesthez való közelségének és Baranyay Csaba akkori teológustársunk csömöri kötődésének köszönhetően a '90-es évek elején több ízben is szerveztünk ott könnyűzenei találkozókat. A 1993-son mutattuk be a Jónás és Jézust.

Ó. Z.: Utána még sok helyen koncerteztünk vele. Számomra az egyik legemlékezetesebb a zuglói alkalom volt. Olyan sokan jöttek el, hogy a zsűfolásig megtelt templomban a meghirdetett koncert után még egyszer elő kellett adnunk, hogy a kint rekedt közönség is meg tudja hallgatni. Akkor is megteltek a padok.

– Azonban 1994-től már csak kazettáról volt meghallgatható a Jónás és Jézus.

Ó. Z.: Több okból is úgy gondoltuk, eljött az ideje a befejezésnek. Az okok között szerepelt az is, hogy az

előadáshoz a kórusal és a zenészekkel együtt körülbelül negyvenfős csapatra volt szükség. Az utazás, a szállás megszervezése éppen ezért nem volt kis feladat...

– Az egyházunk ifjúsági osztálya által szervezett győri zenei táborban tavaly újra elővették a gitárakkordokkal teli szöveglapokat. Mi változott?

Ó. Z.: A sok év alatt többen unzóltak, de a legkitartóbb Gáncs Péter püspök volt. Hiába hivatkoztunk arra, hogy ismerjük a darab gyengeségeit, ráadásul ennyi év alatt a zenei ízlés, a divat is megváltozott, ő ezt nem hitte el. A hangfelvételt odaadta Gryllus Dánielnek, a Kalácska együttes vezetőjének, ő pedig arra bátorított bennünket, hogy vegyük csak elő a darabot. Ugyanezt a biztatást kaptuk dr. Nikodém Géza egyházzenésztől is.

Így aztán a győri zenei tábor elején megmutattuk a fiataloknak a darabot, és megkérdeztük, hogy vállalnák-e a kemény munkával járó betanulást, majd az előadást. Igent mondtak, és attól kezdve egy héten keresztül a saját zenei óráik mellett napi három-négy órán át a rockoratóriumot gyakoroltuk.

– Ez alkalommal hol volt a bemutatás?

Ó. Z.: A „főpróba” a győr-nádorvárosi vasárnapi istentiszteleten, de a vállalásunk az augusztusi, bonyhádi országos munkaévkezdő lelkészkonferencián való előadás volt.

– Milyen fogadtatással?

S. G.: Sok helyről kaptunk meghívást utána, de sajnos az időhiány, valamint szervezési és anyagi problémák miatt nem tudtuk mindet elfogadni. Sopronban az EGOT-on (evangélikus gimnáziumok országos találkozója – a szerk.), majd Győrben és Kőszegen adtuk elő. A mostani hétvégén pedig az alföldi régióban egy turné keretében az orosházi gimnáziumban, a szegedi és a szolnoki evangélikus templomban, Szarvason, az Ótemplomban, illetve Al-

bertiben, a művelődési házban látható-hallható.

– Az interjú a turné közben készül, tehát mire az újság olvasóink kezébe kerül, ezek az előadások – remélhetőleg nagy sikerrel – már le is zajlottak... Találkozhatnak-e majd az érdeklődők máshol is az oratóriummal?

S. G.: Valószínűleg a Deák téri templomban is hallható lesz pünkösdhétfőn – ez még szervezés alatt van –, majd legközelebb júliusban a fonyódligeti Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozó ad helyet a darabnak.

– Mindketten kiváló zenei tehetséggel is megáldott emberek, akik az eredeti felállásban a hangszereik mellől énekeltek a dalokat. Most viszont az énekeszöveget leszámítva a padban ülve hallgatták a koncertet. Milyen érzés ez?

Ó. Z.: Nagyon jó. Fantasztikus dolog, hogy ilyen sok kiváló, képzett zeneszünk van, akik szívesen, a saját

Jf. Cserháti Sándor (az Úr hangja) és Smidéliusz Gábor (Jónás)

berek közé küldettek, és szolgálatuk végén mindkét esetben az isteni kegyelem érvényesült.

Smidéliusz Gábor: Emellett még az is izgalmasa teszi a témát, hogy maga Jézus kapcsolatba küldetését az öszövétségi próféta megbízatásával. Pedig nagyon sok különbség is felfedezhető. Gondoljunk például arra, hogy Jónás a nagyon is emberi gondolkodásával és a rábízott feladat elleni lázadásával épp ellenkezője a halált önként vállalt isteni aláztatnak. Jónás három nap és három éjjel volt a halgyomrában. A mélységeket megjárva sem tud később önmagából kivetközni, és a bűnös város feletti irgalmat

a két darabot össze kellene dolgozni. Elhatároztuk, hogy ez lesz az egyik alkotófeladata a következő nyári gitártábornak.

– A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) gitártáboráról van szó?

S. G.: Igen, akkor még a Mevisz könnyűzenei szakcsoportja szervezte ezeket az alkalmakat. A tanárok főleg gitározni tudó teológusok, valamint már gyülekezetben szolgáló lelkész barátaink voltak.

Ó. Z.: Olyannyira népszerűek voltak ezek a hetek, hogy '93-ban is két táborot kellett tartanunk. Így vágunk bele a több éve visszajáró hala-

konnyűzenei találkozókat. A 1993-son mutattuk be a Jónás és Jézust.

Ó. Z.: Utána még sok helyen koncerteztünk vele. Számomra az egyik legemlékezetesebb a zuglói alkalom volt. Olyan sokan jöttek el, hogy a zsűfolásig megtelt templomban a meghirdetett koncert után még egyszer elő kellett adnunk, hogy a kint rekedt közönség is meg tudja hallgatni. Akkor is megteltek a padok.

– Azonban 1994-től már csak kazettáról volt meghallgatható a Jónás és Jézus.

Ó. Z.: Több okból is úgy gondoltuk, eljött az ideje a befejezésnek. Az okok között szerepelt az is, hogy az

Ócsai Zoltán (Kleopás)

egyéniességüket is beleadva vállalták a darabban való részvételt. Mi pedig örömmel vettük az ötleteiket az újításoknál, mert bár alapvetően az eredeti verzió hallható most is, egy-két résznel áthangszereltük a dalokat.

S. G.: Ahogy annak idején Váralján is a gitártáborosok zenei és énektudására alapoztunk, úgy most is a zenei tábor fiataljaira építünk. És nagyszerű énekhangú „sráccokkal” találkozunk. A lelkesedésüket látva azt mondom, megérte leküzdeni az aggályainkat és újra elővenni a darabot. Mindenkit várunk a Szélrózsán!

■ BODA ZSUZSA

Evangélikusok ha találkoznak...

Magyar borok az oslói nagykövetségen

giához. A remény megvan és az akarat is.

Jó példa volt erre az a bemutató, melyet az oslói magyar nagykövetségen rendezett a Nemzeti Külgazdasági Hivatal április közepén. A rendezvény különlegességét az adta, hogy ez alkalommal több borászatnak nyílt alkalma professzionális közönség előtt bemutatkozni, mint korábban bármikor. A programon tizenöt kiállító huszonkilenc termelő borait mutatta be.

A kizárólag szakmai körökből érkezett meghívottak (importőrök, éttermi sommelier-k, újságírók, az állami monopólium beszerzői) két tematikus mesterkur-

A Nemzeti Külgazdasági Hivatal fő feladata egyfelől a hazai kis- és középvállalkozások külgazdasági tevékenységének támogatása, másfelől a külföldi cégek magyarországi befektetéseihez ösztönzése. A hivatal a nemzetgazdasági miniszter irányítása alatt működő központi intézmény, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.

zusun ismerkedhettek meg a tokaji borvidék hagyományával és új stílu-

több alkalommal is kiállt volt külügyminiszter (képünkön közepén) a bor-

kóstolás közben örömmel beszélt egyházi kapcsolatairól. Tette ezt azért is, mert a borászok között „hítsorsosra” is akadt a soltvadkerti Font Borászat két munkatársa, Font Sándor és ifj. Káposzta Lajos személyében.

– Minden lehetőséget meg szoktam ragadni, hogy népszerűsítsem a Magyarországi Evangélikus Egyházat – mesélte a nagykövet. – Itt, Skandináviában az evangélikus egyház a legnagyobb, de sokan nem tudják, hogy Magyarországon is létezik evangélikusság. Eljárom istentiszteletekre, beszélgetésekre, és ha előkerül ez a téma, szívesen beszélek a hazai viszonyokról.

Jó volt hallgatni a sok mindent megélt, közismert politikus. A bemutató közönsége megtudhatta, hogy a hit, a remény és a szeretet az ő hivatásában sem nélkülözhető. És leginkább talán most van rájuk szükség.

Hogy a rendezvény mennyire volt sikeres, majd látszik a megrendelésekből. Csak remélhetjük, hogy megfelelő promóciós munkával a magyar borokra is igény támad a norvég fogyasztók körében.

■ K. L.

A reménység kútjai – aktív európai emlékezet

▶ A fenti címmel és alcímmel hirdette meg konferenciasorozatát a holokauszt túlélőkkel foglalkozó *Segítség az Élethez Alapítvány*. Vezetője, *Simonyi Andrea* pályázat útján nyert európai uniós támogatást e nem mindennapi eseményláncolat megrendezéséhez. (Az alapítvány 1999-ben jött létre a közös zsidó–keresztény bibliai gyökerek kutatására és megismertetésére.) A konferencia első része március 3–4-én Budapesten, a Radnóti Miklós Gimnáziumban zajlott, majd március 5-én Pozsonyban folytatódott, végül április 13–14-én Auschwitzban zárult, egy nappal előbb, mint hogy Budapestben az élet menetelindult tizedik útjára. A konferenciákon magyar, szlovák, lengyel és német keresztények, zsidók, holokauszt túlélők és leszármazottaik találkoztak: előadtak, prédikáltak, filmet néztek, beszélgettek, sirtak, imádkoztak, eszmét cseréltek, meghallgatták egymást...

A budapesti konferencia helyszínének szelleme is meghatározó volt. A mai Radnóti Miklós Gimnázium épületében 1923–42 között izraelita fiú- és leánygimnázium működött, majd a háború alatt munkaszolgálatos tábort, gettóházat telepítettek falai közé.

A köszöntések, bevezetők után egy diáklány *Ocskay Lászlóra* emlékezett, aki – a Horthy-hadsereg magas rangú katonatisztjeként (!) – 2400 zsidó honfitársa életét mentette meg a vérengző nyilasoktól. Emléktáblája, melyet „az örökké halás” túlélők állítottak, a gimnázium bejárata mellett található.

Ungváry Krisztián történész rövid történelmi áttekintésben vázolta Magyarországot a holokausztig.

Rick Wienecke – Kanadából harminc éve Izraelbe települt keresztény szobrászművész – Krisztus keresztre feszítése és a holokauszt között vont párhuzamot. Évek óta erről meditatálva, imádkozva alkotta meg az izraeli Arad városában *A könnyhullatás kútja* című szobor kompozícióját, melyet a konferencián filmvetítéssel mutatott be és ismertetett.

„Nem lehet kivenni a szívünkéből, az európai kultúrából, ami történt” – hangsúlyozta *dr. Tatai István* református lelkész *Kérdésfeltevések a kiengesztelődés útján* című előadásában. „Nekünk vissza kell mennünk Is-

tenhez a holokauszt kérdésével. Istennel való meg nem békéltetésünk nyert egy radikális, felfoghatatlan demonstrációt a soában. Tehát ha nem hinnék abban, hogy van Isten és bűn, mi, a nemes, magasztos európai kultúreberek, akkor elég egy kicsit a hatvanhat évvel ezelőtti eseményekre gondolni, hogy kik vagyunk, és kivé lehetünk Isten nélkül. Mit produkálhat még a legjobb teológiánk is, ha nincsen abban irgalom és Jézus-ismeret? Ez segíthetne bennünket egy igazi teológiai reformációhoz, egy igazi újjászületéshez, ha ezen keresztül önismeretre jutnánk. Ez valóban segítene bennünket eljutni a Golgotához.”

Dr. Bárdos Katalin, a KÚT-rendelő vezetője a második-, harmadgenerációs traumatizáltságról beszélt, melyet édesanyja, *dr. Virág Teréz* „diagnosztizált” először. (Ő maga is holokauszt túlélő volt.) Gyermekek álmai alapján figyelt fel arra, hogy a traumák a leszármazottakban elmondatlanul is neurotikus tüneteket okoznak második-, harmad-, sőt negyedikiglen. Gyógyító terápiát dolgozott ki. A módszert kiterjesztette minden társadalmi üldözöttre és leszármazottakra, és megalapította a KÚT (Közös Út Találkozó) Alapítványt, a KÚT-rendelőt, ahol náci vagy nyilas leszármazottakat is kész volt gyógyítani.

Szeverényi János országos missziói lelkész az auschwitzi tábor bejáratánál

Sor került a tanácskozáson a „*Mély kútba tekinték*” című dokumentumfilm (rendezője e sorok írója) levetítésére is. A film emléket állít *dr. Virág Teréz* varázslatos személyiségének, munkásságának, revelatív gyógyító módszerének.

A németországi Darmstadtból érkezett *Joela Krüger* nővér megrendítő, a német nemzet és kereszténység nevében elmondott bocsánatkérése, majd bizonyágtétele a jelen lévő *dr. Schweitzer József* nyugalmazott főorvos is mélyen megérintette. A nővér által vezetett intézmény (Evangeliumi Mária-nővérek; honlapjuk: www.kanaan.org) nemzetközi felekezeti közösség, melyet 1947-ben a Német Evangelikus Egyház keretén belül hoztak létre. A közösségben ma már húsz nemzet tagjai igyekeznek szolgálni Isten országát.

Joela nővér maga is a háború szülötte, édesapja evangelikus lelkészként a háborúban – három héttel az ő megszületése előtt – vesztette életét. „Furcsa – mondta a nővér –, ma már hálát adok azért, hogy édesapám akkor meghalt, mert ha életben marad, részese kellett volna, hogy legyen a nem sokkal később Szmifropolban elpusztított tizenháromezer zsidó lemészárlásának...” *Dietrich Bonhoeffer*t, a mártírsorsú német evangelikus lelkészt idézve fejezte be gondolatait: „Hiszem, hogy Isten képes arra, és arra vágyik, hogy mindenből jót hozzon ki, még a legnagyobb sötétségből és gonoszságból is!”

A konferencián részt vett több keresztény felekezet lelkésze (a Magyarországi Evangelikus Egyház képviselőjében például *Szeverényi János* országos missziói lelkész), illetve je-

A konferencia résztvevőinek egy csoportja – előtérben a darmstadti nővérek

Mi vezetett az európai uniós pályázat megírásához? – kérdeztük a konferenciasorozat végeztével SIMONYI ANDREÁT, a projekt ötletgazdáját, főszervezőjét. (A katolikus családból származó pedagógus a Scheiber Sándor Zsidó Gimnázium angoltanára.)

– Kétfelől kaptam az inspirációt. Egyrésztől kezdtem jobban megérteni saját történelmünket és megismerni a magyar zsidóságot. A soát átél idősokkal való találkozás hozta el a mélyebb megismerést. A segítség szándékával kerestem meg őket, és ahogy feltárták előttem az átél szörnyűségeket, én más emberré lettem: „gyászunkjuk” részesévé váltam. Minden történet új megrendülést hozott, és elvitt ahhoz a felismeréshez, hogy ezek az idős emberek – nem teológiai és megváltói értelemben, de mégis – valamilyen módon „részesedtek a Krisztus szenvedésében”.

A másik szál a keresztény egyházakban nemzetközi szinten zajló reform megismerése volt. Ez a reform arra irányul, hogy az európai keresztény történelem századai alatt a zsidóság ellen felépített úgynevezett „behelyettesítési teológia” évszázados falait lebontsa. „Mivel a zsidóság Jézust nem fogadta el Messiásként, Isten is elvetette őket a választottság szövetségéből” – állítja ez az álláspont. Márpedig a Biblia nem ezt mondja.

Látva a kiterített, felakasztott, gazdátlan imakendőket (*tallitokat*) az auschwitzi múzeum üvegén át, szívbe-markolóan fogalmazódik meg a felismerés, a költői kérdés: mennyi ima, könyörgés szállhatott fel e földi pokolból a Mindenhatóhoz, az örökkévaló egy igaz Istenhez?!

Joela Krüger nővér egyik üzenetében azt mondta: „Amikor egy kedves zsidó barátom feltette a jól ismert kérdést: »Hol volt az Isten Auschwitzban, a holokausztban?«, azt feleltem neki: nem ez a megfelelő kérdés. Az igazi kérdés az – és erre sürgősen keresnünk kell a választ –, hogy hol volt az emberiség a holokauszt alatt, hol volt a több mint ezerkilencszáz év keresztény értékeinek, hitének gyümölcse.”

Az emberiség tartozik válasszal Istennek erre a kérdésre: »Hol van a te testvéred, Ábel?«

len voltak egyházi vezetők és gyülekezeti tagok, közöttük számos fiatal.

Az összejövetel valóban ökumenikus alkalom volt. Mint említettük, jelenlétével megtisztelte az eseményt a zsidó közösség képviselőjében a kilencvenéves *Schweitzer József* és felesége. (A köztisztviselőben álló nyugalmazott főorvos szlovák holokauszt túlélő, aki a lehető legnyitottabb szívvel fordul a megbékélést szolgáló keresztény kezdeményezések felé.)

***

A március 5-i pozsonyi program a Pozsonyi Nemzeti Múzeum zsidó múzeumában tett látogatással nyílt meg, majd a patinás *Pálffyho palác* (az egykori Pálffy-palota) nagytermében folytatódott. A szlovák hallgatóság az ország számos városából érkezett, és jelen volt egy negyvenfős magyar, illetve harmincfős lengyel csoport is.

Pavol Mes-tannak, a zsidó múzeumot igazgató történésznek az előadása után hat keresztény felekezet lelkésze igyekezett megfogalmazni, miként látja a múlt század negyvenes éveiben élt szlovákiai keresztények felelősségét, emellett szentírásai alapról szólt a zsidósághoz fűződő viszonyról. Közülük többek szájából is elhangzottak a bűnbánat, a bocsánatkérés szavai.

***

Egy hónappal később – a találkozósorozat utolsó állomásaként – a lengyelországi Auschwitz volt a helyszín. Az alapos magyar nyelvű idegenvezetés segített abban, hogy az eddig ismert tények mozaikdarabjaiból egy teljesebb és talán az eddiginél is megrendítőbb kép rajzolódhasson ki 435 ezer magyar zsidó honfitársunk végső sorsáról.

A résztvevők imában álltak Isten elé Birkenau hírhedt rámpájánál, ahova a magyar zsidók többsége érkezett életvégső állomására. A helyi keresztény közösség vezetői – *Roman Gawel* és *Piotr Borek* – a Szentírás örök reménységét hirdető szavai – Ez 37,11–14 – alapján prédikálva erősítették a jelenlévőket: Ábrahám, Izsák és Jákob Istenének van hatalma népét, Izraelt – még a holokauszt tömegsírjaiból is, mint a száraz csontokat – feltámasztani és megépitni!

■ MÁTIS LILLA

A találkozóról filmes, illetve szöveges összefoglalók készülnek, és hamarosan elérhetők lesznek a Segítség az Élethez Alapítványnál (e-mail: 777sa-el@gmail.com; telefon: 20/770-5648).

Ezen felismerések, gondolatok, kapcsolatok mentén fogalmazódott meg bennem az igény, hogy mindezt nemzetközi és felekezeti körben, zsidó testvéreinkkel együtt megvitassuk, így kíséreljünk meg lépéseket tenni előre, a jövő felé a valódi kiengesztelődés, a remény útján. Így született meg a pályázat és aztán a megnyert támogatásból a konferenciasorozat.

Nagyon nagy az érdeklődés, ezt a megkezdett utat folytatnunk kell, további találkozókra, eszmecserékre, egymás meghallgatására van szükség.

A kút és annak mélysége, tiszta vize több oldalról is a találkozók szimbólumává vált. Hiszem, hogy hasonlóan ahhoz, mint amikor egy kútba bedobott kavics koncentrikus körökben hullámokat indít el, mindaz, amit mi átélünk e találkozók légkörében, tovább gyűrűződik, kiszélesedik országunkban és azon túl is.

Ezek után Auschwitzból hazatérve méltó lezárása volt utunknak, hogy az élet menetén *Erdő Péter* bíboros szenvedélyes szavait hallhattam, majd az evangelikus és a református egyházvezetőkkel közös nyilatkozatot is olvashattam: a kereszténység és az antiszemitizmus nem fér össze, és minden keresztényt kötelez a parancsolat: „Szeresd felebarátod, mint önmagadat!”

■ M. L.

Az élet menete huszonötödször

Április 19., Auschwitz–Birkenau, 3 km. Az úton mintegy tizenegyezer ember, zömmel diákok egy rendhagyó történelemórán. Köztük a magyar csoport körülbelül százötven fővel, soraik-

ban egy túlélővel, aki vég nélkül mesél... Arról, amit még hazajövetel után is megkérdőjelezett egy ismerős.

A menet tagjai szerencsére nem vonszolják magukat, nem az éhségtől elcsigáztak, ha mégis nehezen emelik lábukat. Az élet felülkerek-

kedett. A hangoskodó, egymásra rácsodálkozó, egymással ismerkedő, együtt menetelő gyerekek talán a „soha többé” biztosítékai. *March of the Living – az élet menete 2012* képekben: amikor minden szó felesleges.

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

Érzékletes módját választották a holokausztra való emlékezésnek a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban. Április 16-án, hétfőn ugyanis sárga csillagot kellett viselniük azoknak a diákoknak, akiken valamilyen zöld színű ruhadarab volt. Az engedetlenségnek következményei is lettek. Erről írt *Melcher Alexa*, az iskola diákja a *Teol.hu*-n.

Mi is átértékeltük a kirekesztettséget

Bizonyára nincs is olyan ember, aki ne tudná, hogy mi is volt pontosan a holokauszt. Még leírni is szörnyű, de 1941–44 között a magyar zsidóság közel kétharmadát kivégezték, több mint félmillió ember esett áldozatul a munkaszolgálatnak.

A deportáltak közül legfeljebb kétezren tértek vissza Magyarországra. Először csak egy jelölést kaptak a zsidók, egy sárga csillagot kellett viselniük, majd egyre jobban elfajult a gyűlölet irántuk.

Kitiltották őket bizonyos munkahelyekről, szórakozóhelyekről, a gyerekeket pedig az iskolák egy részéből. Később gettókba zárták őket, majd '44-ben elindult a deportálásuk többek között Auschwitzba és Birkenaubá.

Sokan azonban nem jutottak el idáig sem. Vagy megölték őket még az indulás előtt, vagy pedig útközben étel, ital hiányában és a zsúfolt vonatút miatt vesztették életüket. A gettók túlélőit 1945 tavaszán szabadították fel a szövetséges csapatok. Azóta a holokausztról sok emlékmű készült,

ezt jelképezik a fővárosi Duna-parton álló cipőszobrok is.

A parlament 2000-ben nyilvánította április 16-át a holokauszt áldozatainak emléknapjává. Mint ahogy szinte az ország minden iskolájában, nálunk is megemlékeztek az áldozatokról. Felelevenítettük, hogy miről is szól a holokauszt, és mi is megpróbáltuk átérteni a történeteket. Bár senki sem tudja elképzelni, hogy a zsidók és családjaik mit élhettek át, a suliban megpróbáltuk érzékeltetni a kirekesztettséget.

Aki ezen a napon zöld ruhadarabot viselt, annak sárga csillagot kellett hordania. Ha pedig nem így tett, annak következményei is lettek. Persze sokan viccelődtek el a dolgot, de azért én nagyon örültem neki, hogy ezen a reggelen nem a zöld pólómat vettem fel. Hiszen ahogy régen, úgy a mai napig sem szeretne senki a kirekesztettek közé tartozni.

■ MELCHER ALEXA

(Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, 10/B)

Hogy kellett-e kurázsi a bonyhádi gimnázium múltidéző ötletéhez? Nos, a *Teol.hu* internetes portálon megjelent fenti cikkhez – lapzártánkig – az alábbi megjegyzéseket fűzték:

7. csürhe 2012. április 22. 20:19

Az „engedetleneket” Simon Wiesenthal náciavadászaik keresik, üldözik.

6. majosi88 2012. április 22. 17:01

Arra lennék kíváncsi, hogy mi volt az „engedetlenek” büntetése? Holokauszttagadásért, rasszizmusért, antiszemitizmusért kizárták őket az iskolából, esetleg büntetőjogi eljárás alá vonták őket?

5. csürhe 2012. április 22. 13:02

Akiken nem volt zöld, azok voltak a náciok?

A roma kultúra napján hogy fognak megemlékezni a gimisek? Elmennek csirkét, fát, rezet és vasat lopni?

4. stallmajszter 2012. április 21. 07:25

A hozzászólást töröltük, mert a tartalma ütközött moderálási alapelveinkkel.

3. fideszbirka 2012. április 21. 00:26

Egyébként pedig nem értem, hogy miért több mint félmillió, amikor a holokauszt jelenleg érvényes szent száma szerint 437 ezret vittek munkaszolgálatra.

2. fideszbirka 2012. április 21. 00:19

Azt a filozofemita tanárt vagy iskolaigazgatót, aki ezt kitalálta, én kötelezném, hogy állandóan abban járjon az utcán is. Továbbá a járdán nem közlekedhet, csak az út szélén, szemlesütve.

1. harijetiz 2012. április 20. 23:31

Elmebeteg agymosás... édes istenem...

Nagyon bírtam a gimit, de nem értem, hogy egy ilyen ellen miért nem szólalt fel a Nagy István vagy akár az Ónodi is, kicsit önmérsékletre intette volna ennek a kitalálóját. Az oké, hogy tanítják, meg legyünk objektívak stb.... de ez már túlzás...

FOTÓ: PETUS PÁL

A SZERZŐ FELVÉTELEI

FOTÓ: PETUS PÁL

FOTÓ: MÁTIS LILLA

Hogyan lett az elnöki „botrányhősből” Krisztus hitvallója?

Nyolcvanévesen elhunyt Chuck Colson, a börtönvilág reformátora

► **Emberi fogalmak szerint álomkarriert futott be. Isten felől nézve megjárta a poklot, de a hit által felszárnyalhatott mennyei magasságokba. És oda emelte sok-sok ember szívét. Volt „botrányhős” meg elítélt. Börtönben megtérő rab, aki ott kivételes látomást és feladatot kapott egész hátralévő életére. Megalapította az elítélteket szeretettel támogató Testvéri Börtöntársaságot, amely ma már a világ száztizenhárom országában segíti a fogvatartottak talpra állását lélekben és életépítésben egyaránt. Az elmúlt húsz évben írt mintegy harminc könyve csaknem ötmillió példányban kelt el, örömméretként a rács mindkét oldalán élőknek. Könyvei bevételét, valamint különféle díjainak hozadékát – így az 1993-ban kapott Templeton-díjjal járó egymillió dollárt is – a Testvéri Börtöntársaság támogatására fordította. Charles („Chuck”) Wendell Colson világszerte ismert és elismert evangélistaként, „tévéstárként”, Jézus Krisztus Billy Graham hatású bizonyágtevőjeként fejezte be életét az Egyesült Államokban, a Virginia állambeli Falls Churchben április 21-én, nyolcvanéves korában – egy nappal azelőtt, hogy kezdetét vette az általa elindított börtönmissziós imahét ez évi sorozata.**

Ilyen karriert emberi fantázia nem rak össze egykönnyen. De Isten igen! Hiszen az a botrány, amelybe Chuck Colson a hetvenes évek közepén belekeveredett, könnyen elvihette volna az életét egészen más irányba.

A politikai bukás és egy sorsfordító könyv

Az 1931. október 16-án svéd–amerikai családba született jogász, republikánus politikus – 1969–1973 között Richard Nixon elnök egyik főtanácsadója – ugyanis belekeveredett a hírhedt Watergate-ügybe. Mindent megtett azért, hogy megakadályozza az elnök bukását, saját megfogalmazása szerint még saját nagyanyján is átgázolt volna, csak hogy Nixon újraválasztását elérhesse.

A *Washington Post* című napilap által „a piszkos trükkök mesterének” titulált Colson állította össze Nixon elnök demokrata ellenfeleinek a listáját, akiket a Watergate-épületben található demokrata párti irodában

kellett lehallgatni. A sajtó által nyilvánosságra hozott ügy következtében 1974-ben Nixon elnök lemondott, Colson pedig rácsok mögé került. Igaz, hogy „csak” hét hónapra, de ez alatt gyökeresen megváltozott élet-szemlélete, meg önmaga is.

A vizsgálati szakaszban adta kezébe egyik barátja C. S. Lewis könyvét az egyszerű keresztyénségről, amelynek a német kiadását ilyen találó címmel látták el: „Bocs, én keresztyén vagyok!” Hatása hatalmas volt. Colson megtért, majd ennek az egyesek által drámainak – keresztyén szóhasználatával viszont megtérésnek, páli fordulatnak – nevezhető kegyelmi pillanatnak az eredményeként 1975-ben megírta magyarul is olvasható, nagy hatású vallomását. Az 1993-ban

Roszák Gábor evangélikus lelkész jóvoltából magyarul is megjelent *Újnan születtem – a Watergate, ahogyan senki sem látta* (a Magyar Börtöntársaság Alapítvány kiadványa) című könyvben háromszázötödik olda-

lon írja le megtérésének lelki folyamatát, illetve ebből a szemszögből a Watergate-históriát.

Ekkor kezdődött el Chuck Colson igazi élete. Hiszen a sorfordító az ő életében is Valaki egészen más volt.

Találkozás az igazi Sorsfordítóval – s ami azután következett

A rácsok mögül szabadult Colson 1976-ban megalakította a Testvéri Börtöntársaság nevű nemzetközi szervezetet, amelynek segítségével a fogvatartottak életminőségét kívánta megváltoztatni az evangélium, Jézus Krisztus által. A *Time* magazin 2005-ös felmérése szerint ő, illetve szervezete Amerika huszonöt legbefolyásosabb evangéliumi protestáns személye és szervezete között szerepel.

Szabadulása pillanatától fogva életét a fogvatartottak lelki megváltoztatása ügyének, programjának, ezáltal a börtönügy megreformálásának szentelte. Következtesen és eltörekeltén képviselte azt a nézetet, hogy a börtönben igenis imádsággal s a Biblia isteni üzenetével szívbéli, őszinte elfogadásával lehet a bűnözők, a „tékozló fiúk” életét is megváltoztatni, jó irányba fordítani. Ezáltal ígéretesen lehet őket szabadulásuk utáni életükre felkészíteni. Biblia és imádság a két reformáló eszköz. Meg olyanok, akik hisznek Jézusban. A titok ilyen egyszerű. De mélyesen mély s nem könnyű.

Magasra emelt fákllya volt korunkban

Több mint harminc könyve annak bizonyítéka, hogy ez a változás még a legnagyobb bűnösben is eredményesen végbemehet. Colson Billy Graham mellett az egyik legismertebb evangélista igehirdető volt az Egyesült Államokban. Rádió- és tévéállomások versenyeztek szolgálatairól. A *Christian Today* című lap és honlap évtizedeken át közölte hasábjain napi elmélkedéseit.

A keresztyén életszemléletről és világlátásról szólt újra és újra, más és más összefüggésben. Milliók várták, igényelték is életvezetési tanácsait. Olyanok, akik hitték sorsuk jobbra, tartalmasabbra, élhetőbbre fordulását, s ezért tenni is akartak valamit.

Akik várták a sorfordító Krisztus megjelenését életükben.

Az utóbbi harmincöt évben minden húsvétvasárnapot börtönben ünnepelt. A feltámadott, igazi sorsfordító, a páli megtéréseket ma is „termő” Krisztusról tett ilyenkor bizonyosságot. Sokaknak, szerte a világon. Tette ezt abban a hatszáz börtönben is, amelyet az elmúlt pár évtizedben negyven országban meglátogatott.

Találón nevezte őt F. A. Ravi Kumar Zacharias indiai születésű, kanadai protestáns apológéta, hitvédő „korunk prófétájának”, akinek megrendítő megtérése a Watergate-ügy után csak a páli megtérés „világfordulatához” hasonlítható. „Hátározottsága, amellyel világosan és mély értelműen volt képes hirdetni az evangéliumot, magasra emelt fákllya volt korunkban, amelyet leginkább az iránytűvesztés vagy irány-

Colson George W. Bush amerikai elnökkel

vesztés jellemez” – tette hozzá Kumar Zacharias.

Amikor Billy Graham értesült Chuck haláláról, megrendülten szólt arról a mélyreható börtönslátról, amellyel ő képes volt Jézus Krisztus evangéliumát a raboknak megjeleníteni, átadni, őket az evangéliummal megérinteni, formálni. „Ha majd feljutok a mennybe, s meglátom Chuckot, azt hiszem, magam is elcsodálkozom, hányan veszik körül őt ott is. Ők azok, akiknek az életét alapvetően átváltoztatta, megváltoztatta az általa hirdetett üzenet, jó hír” – tette hozzá a kilencvennyedik évében járó Graham.

Lelki érzékenység a találó válaszok titka

Millió példányszámú könyveiben Colson gyakran írt Isten szereteté-

nek sajátosságairól meg arról is, hogyan lehet az újkori sötétség korszakában élni. Az emberi testnek e korszakban a fényadás feladatát szánta. A közös misszió szempontjából részletezte protestánsok és katolikusok szükséges együttműködésének távlatait. Külön kiadványban írt a helyreállító igazságságról, a keresztyén, megtartó hitről. Hallatlan lelki szenzibilitással, fogékonysággal, Isten Lelkétől hallóvalátóvá hangolva ragadta meg korunk sok jelenségét, s helyezte ezeket az evangélium értékrendjének leleplező tükré elé.

Magas amerikai elismerés

– s ami még ennél is értékeesebb 2008-ban George W. Bush elnök a második legrangosabb amerikai kitüntetést adta át neki. Az elnöki indoklásban ez is elhangzott: „...az elítélteknek meg a már szabadultaknak és családjuknak biztosított keresztyén segítségnyújtásért”. A Fehér Ház nyilatkozatában ezt is olvashatjuk: Colson erős és mély hitével a világon sok nőnek és férfinak segített abban, hogy visszatárljanak a „normális” életbe. Az Egyesült Államok tiszteletét és megbecsülését fejezi ki ezzel az érmelemmel Chuck Colsonnak, jó szívérért és együttérzéséért,

amelynek hatására sokan megújulhattak reményükben, s elkezdtek újra hinni abban, hogy életüknek van értelme.

Az öt kontinensen munkálkodó mintegy tizenötezer testvéri börtöntársasághoz tartozó önkéntes és számos börtönlelkész meg az ennél sok ezerrel több, Krisztust felfedező, megismerő s így a bűnözés igájából megszabadult lélek osztja az elnöki értékelés minden szavát.

Lehet ennél értékeesebb elismerése Chuck Colson gazdag életének? Talán csak az, ha Isten ismeri majd el magáénak nyilvánosan is Colson ama napon, amikor mindenkinek, elnöknek és tanácsadónak, hamisnak és „igaznak”, rabnak és szabadultnak, mindnyájunknak meg kell állnunk az igaz Bíró ítélőszéke előtt...

■ DR. BÉKEFY LAJOS

Segítség az Oltalomtól

Komplex segítség az önálló élethez – ez a címe annak a projektnek, mely a napokban fejeződött be a Magyarországi Evangélikus Egyház nyíregyházi Oltalom Szeretetszolgálatánál.

A szabolcsi megyeszékhely hajléktalanellátását végző karitatív szervezet OKJ-s tanfolyamán huszonöt néhez sorsú ember szerezhette meg a parkgondozói végzettséget, ezáltal piacképes tudáshoz juthatott, közben négy hónapos szakmai gyakorlaton vehetett részt, valamint jövedelemre tehetett szert.

A programhoz a szeretetszolgálat – az Európai Unió *Társadalmi megújulás operatív programjának* a hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő alapjához benyújtott pályázat révén – mintegy 44 millió forintos támogatást kapott.

A komplex segítség fontos eleme volt a lakhatás biztosítása. A programban részt vevők közül tizenheten mutatkoztak alkalmasnak arra, hogy saját albérlésben önálló életet kezdjenek.

Az Oltalom Szeretetszolgálat a korábbi szakmai tapasztalatok felhasználásával úgy építette fel a projektet, hogy az élet minden területén segítse a klienseket, a hivatali ügyintézésétől az életvezetési tanácsadón, kompetenciafejlesztésen át a munkahelykeresésig, annak érdekében, hogy az önálló életre valóban alkalmassá váljanak.

A programban részt vevő hajléktalanok kiválasztásához és felkészítéséhez orvosi, pszichológusi segítséget is igénybe vett a szolgálat. Az Oltalom munkatársai a projekt lezárását követően is nyomon követik mentoráltjaik életpályáját, és továbbra is segítik őket.

■ V. E.

A Fülöp-szigetiek a legvallásosabbak a világon

► **A Fülöp-szigetiek a legvallásosabbak a világon, szemben a skandinávokkal vagy az egykori keleti tömb országaival: ez derül ki egy múlt szerdán közzétett amerikai tanulmányból, amely szerint minél idősebb az ember, annál inkább hisz Istenben.**

A leginkább vallásos országok többsége katolikus, ilyenek főként a fejlődő országok. A leginkább vallásos országok közé tartozik még az Egyesült Államok, Izrael és Ciprus – áll a chicagói egyetem (NORC) által 1991-ben, 1998-ban és 2008-ban harminc országban készített, *Beliefs about God across Time and Countries (Istenhit koronként és országoként)* című felmérésben.

A Fülöp-szigetiek mintegy 94 százaléka mindig hívő volt, őket követik a chileiek (88 százalék) és az amerikaiak (81 százalék), míg a volt Német Demokratikus Köztársaság

területén élő németek (13 százalék) és a csehek (20 százalék) körében alacsony a vallásosok aránya.

A tanulmány szerint a leginkább ateisták Skandinávia és az egykori keleti tömb országai (kivéve Lengyelországot). A volt Kelet-Németország területén élő németek körében a legmagasabb (59 százalék) azoknak az ateistáknak az aránya, akik sosem hittek Istenben. Magyarországon a 2008-as adatok szerint 23,1 százalék sohasem hitt Istenben, míg 39,0 százalék vallotta magát mindig is hívőnek a tanulmány szerint.

Az istenhit szinte mindenütt csök-

kenőben van, kivéve Oroszországot, Szlovéniát és Izraelt.

A legidősebb korosztály képviselői között a legerősebb a vallásosság. A 68 évesek és annál idősebbek körében átlagosan 43 százalék bizonyos Isten létezésében, míg a 27 évesek vagy annál fiatalabbak között mindössze 23 százalék.

„A legnagyobb növekedés az 58 évesek vagy annál idősebbek körében tapasztalható, ami arra enged következtetni, hogy a vallásosság a halál közeledtével növekszik” – mondta Tom W. Smith, a jelentés szerzője.

Az Egyesült Államokban a fiatalok 54 százaléka bizonyos Isten létezésében, míg a legidősebbek között ez az arány 66 százalék. Magyarországon a 28 év alattiak 15,9 százaléka és a 68 év felettek 40,4 százaléka bizonyos Isten létezésében.

► MTI

Dávid és Góliát

Azt mondják, hogy az ember az elsőszülöttjét még pálmának szeretné nevelni: öntözi, metszi, nyesegeti, nyújtja, formálja..., de később rájövünk, hogy nem mi tervezzük el, milyen növényke lesz a palántánkból. Ez persze nem könnyű szülői feladat. Nem elég a keresztségben az Úrnak ajánlani gyermekünket, nap mint nap neki kell szentelnünk. Nem pálmát kell görcsösen nevelnünk, hanem egyszerűen gyönyörködnünk kell abban, amivé a fiókánk cseperedik. Engedni kell növekedni, nyújtózni, formálódni...

Mi is beleestünk a „pálmát faragunk” hibájába. Legnagyobb fiunkat sokáig látni szerettük volna valamilyen: beirattuk balettra, zeneiskolába, rajszakkörre, vívásra, színjátszó körre. (A testvérekkel együtt a különórák száma hatványozódik, és már csak egy konyhai táblázatban tekint-

hető át, melyik nap ki hova megy, melyik táskával és melyik hangszerrel.) Jól jön a segítség! A nagymama vállalta a vívódásokat, hozza-viszi-fizeti, verse nyekre járnak.

A hétvégén volt az első alkalom, hogy én kísértem el fiamat a bajnokságra. Minden menet után hálát adtam az Úrnak, hogy megmaradt a gyermekem. Kezdetben még a szemem sem mertem kinyitni, nehogy végig kelljen nézmem, ahogy lekasabolják vagy kardélre hányják. Tudtam, hogy a vívás küzdősport, de csak most szembesültem vele. Amikor már ki mertem nyitni a szemem, és nem sikitottam minden találat után, megérttem, hogy melyik fény mikor gyullad ki, és melyik az, amelyik jó nekünk. És már amiatt sem aggódtam, hogy a fiam a 220 voltba van bekötvé...

Egy-két óra múlva már nagyon fáradt volt minden gyerek. A fiamat a

legjobb nyolc közé jutáshoz a tavalyi bajnokkal sorsolták párba. Esélytelen küzdelem ígérkezett. Teljesen összetört a tizenkét évesem, és én azon töprengtem, hogy mit mondhatnék neki.

Elmeséltem Dávid és Góliát történetét; azért, hogy megértse, az Úrnak semmi sem lehetetlen, ne adja fel! De szívére helyeztem, hogy most nem ez fog történni! „Dávidnak” a mi történetünkben még fejlődnie kell és gyakorolnia.

10 : 3-ra kikaptunk, de boldogan hagytuk el a pástot! Velünk volt az Úr! Nem a győzelemben, hanem a játék örömeiben, a másikért való aggódás lassan oldódó feszültségében, a csapatmunkában... és abban, hogy nem akartam bajnoknak álmodni a fiam, csak biztatni és mellette állni... nyitott szemmel!

■ PAPP ANDREA

Hegytető és a piactér

Éltél már át hegytetőélményt? Nem egy hegy szó szerint vett megmászására gondolok, bár annak, ahogy hallom, hasonló hatása van. Egy nagyon sajátos pillanatra utalok, amely például egy lenyűgöző tájban élhető meg. Esetleg egy esemény alkalmával – például ha egy meggyőző, és a szavai arra ösztönöznek, hogy a dolgainkat másképp – jobban, vagy nagyobb odaadással – végezzük.

Éveim sokasodván nekem többször volt már „hegytetőélményem”. Ezek egyikét egy természeti csoda, a Grand Canyon elképzelhetetlen nagyszerűsége váltotta ki. De az ilyen típusú élményeim többségét konferenciákon és más szakmai vagy lelkesítő találkozókon éltem át. Ezekon csodálatos emberekkel találkoztam, és egyszerű üzeneteket hallottam, és amelyek arra indítottak, hogy jobb emberré, férjé, apává, üzletemberré, íróvá, szerkesztővé, tanácsadóvá és barátá váljak.

Néhányszor az élményben benne volt az, amit „spirituális csúcsnak” hívok: az eufória, az elragadtatás és a lelkesedés, amikor úgy éreztem, hogy nem maradok az, aki voltam. „Más lesz a világ, ha hazatérek (vagy ismét felveszem a munkát)” – gondoltam.

Egy gond van csak: nem tudunk ott maradni a fennsíkon. Vissza kell térnünk a völgybe, oda, ahol a határidők, munkafeladatok, pénzügyi gondok, eszeten munkatársak, főnökök és ügyfelek tanyáznak. Néha abba a „völgybe”, ahol a mindennapi élet terhei annyira nyomtasztóak, hogy már rövid idő után elcsodálkozunk: „Alig pár napja még annyira lelkes voltam. Mi volt ott velem?”

Mit teszünk hát, amikor elhagyjuk a hegytetőt, és visszatérünk a piactérre, mindennapi taposómunkába? Hogyan sikerülhet keresztülvinnünk az elhatározásaink megvalósításához szükséges változtatásokat akkor is, amikor a csúcselmény tüze elhamvad? Azt javallom, hogy ne feledjük: nem vagyunk egyedül.

Isten mindig velünk van. Ha meg vagy győződve arról, hogy szükség lenne változásokra, jó eséllyel hiheted, hogy a szónokok ajkáról és az üzenetekben Isten szólt hozzád. Emlékezz arra, hogy találkozhattál vele a hegytetőn, de találkozol vele a völgyben is.

Erről biztosít minket Zsolt 139,7–10: „Hová futhatnék lelked elől? Hová menekülhetnék színed elől? Ha felszállnék az égig, ott vagy. Ha az alvilágban tanyáznék, ott is jelen vagy. Ha felölténem a hajnal szárnyait, és a legtávolabbi partokon szállnék le,

ott is a te kezéd vezetne, és a te jobbod tartana.”

Életed párja segíteni akar. Még ha párod tehetsége és tapasztaltsága nem ér is fel a tiédde, Isten tudja a módját annak, hogy társunkat, aki értékes, elfogulatlan, nélkülözhetetlen bátorítást és támogatást ad vélemények forrása, ugyanúgy vonjuk be ügyeinkbe, mint egy tanácsadó testületet. „A ház és a vagyon az ösök hagyatéka, az okos feleség az Úr ajándéka.” (Péld 19,14)

Megbízható barátok és társak adhatnak támogatást. Egyik szenvedélyem a mentorálás – találkozások másokkal és segítők személyes és szakmai kérdésekben, bibliai elvek és tanácsok használatával. Lehetnek a szándékaink a legjobbak, külső hatások – vagy saját gyengeségünk – miatt olykor mégis utat tévesztünk.

Egy megbízható mentor, tanácsadó vagy barát azonban segíthet bennünket kötelezettségeink teljesítésében, vagy tanácsot adhat, milyen változtatásokra lenne szükség. Ők lehetnek számunkra a nagyon is fontos elszámoltatók és támogatók.

„Az egyik vas a másiktól kapja életét. A mások társasága tisztítja az embert.” (Péld 27,17)

■ ROBERT J. TAMASY
Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.” (2Kor 5,17)

Húsvét ünnepe után a harmadik héten az Útmutató reggeli és heti igéiben az élő Krisztus győzelmében részesíti élő gyülekezetét: ujjongjatok! Jubilate: „Örvendezz Istennek, te egész föld, zengjétek dicső nevét, dicsérjétek dicsőségét!” (GyLK 718,1) Feltámadásával Jézus örökké tartó örömet szerzett népének, ezért ujjongjunk: „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a Krisztusban.” (Ef 1,3; LK) Örök örömünk forrását heti igénk tárja elénk, s Jézus – az igazi szőlőtő – hatszor (!) kéri: énbennem maradjatok! Csak így lehetünk követői, akik Istent dicsőítik gyümölcsöző életükkel. „Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek.” (Lásd Jn 15,1–8) Dr. Luther így vall a Szentlélekben való örömről: „Szívünk pedig örvend, mikor Krisztus feltámadását magunkra vesszük, s látjuk, hogyan győzte le javunkra a bűnt, halált és ördögöt, hogy általa mi is örökké éljünk. Ez az igazi, örökre megmaradó öröm, melyet senki nem vehet el tőlünk.” Krisztus követői hiszik és vallják, hogy „Jézus az Isten Fia” (1Jn 5,5) S ez a hit győzelme! „Mert minden, ami Istentől született (újja), legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk.” (1Jn 5,4) Páltól tudjuk, hogy az Úristen „haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen”, mert „akik az Isten igazságát hazugsággal cserélték fel, azok a teremtményt imádták és szolgálták a Teremtő helyett, aki áldott mindörökké.” (Róm 1,18,25) Az ember ösbűne az önimádat. Ám aki már Krisztusban van, azt az ő szeretete szorongatja. Jézus „azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,15) Ha a bűn szolgátságából „a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36) az ő követésére: „imitatio Christi”. Akik Krisztusban vannak, Lélek szerint élnek e földön. „...ha Isten Lelke lakik bennetek (...), akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által.” (Róm 8,9,11) Ám Pilátusban más lélek lakott, és kiszolgáltatta Jézust a zsidóknak: Ecce homo! „Íme, az ember!” Őszerintük a zsidók királyának „a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát”. S ez számukra istenkáromlás (Jn 19,5,7; lásd 3Móz 24,16). Az élet vize s az élet fája közelében élhetnek Isten megváltott gyermekei örökké, mert kik már e földön Krisztusban vannak, azok részesülnek győzelmében, s „szolgái imádják őt, és látni fogják az ő arcát, és az ő neve lesz a homlokukon”, és „az Úr Isten fénylik fölöttük, és uralkodnak örökkön-örökké.” (Jel 22,3–4,5) „A mennyekben, a mennyekben / Vár öröm végtelen. // Ott maga Isten hinti szét, / Mint nap, az örök, tiszta fényt, / Ég és föld Istene. // Megnyerni mennynek örömét / Készíts el, Jézusom! / Te értem hullott véredért / Vár engem irgalom.” (EÉ 527) Ezért jubilate Deo!

■ GARAI ANDRÁS

Az év igehirdetése pályázat eredménye

A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete által kiírt, Az év igehirdetése elnevezésű pályázat elbírálása megtörtént. A pályázatra tizennégy darab jelíges prédikáció érkezett.

Az öttagú bírálóbizottság – Béres Tamás, Gáncs Péter, Radosné Lengyel Anna, Szabó Lajos, Szabóné Mátrai Marianna – az 1. díjat nem adta ki; a 2. díjban Németh Zoltán (Pécs) részesült (90 ezer forint); a 3. díjat Győri János Sámuel (Pesterzsébet) kapta (60 ezer forint).

A díjakat a nyertesek az egyházkerület missziói napjának keretében, május 19-én Bonyhádon vehetik át.

HIRDETÉS

DIGITALSTAND

www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!

Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu

Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Könyvásárok májusban

A Luther Kiadó minden érdeklődőt szeretettel vár könyves pavilonjánál a XX. Szent István könyvhéten (Budapest, Ferenciek tere) május 14-től 18-ig 10 és 18 óra között.

Idén is részt veszünk mindhárom egyházkerület missziói napján, május 19-én. Saját kiadványainkra 15% kedvezményt nyújtunk!

Gyülekezeteink, intézményeink és egyéni vásárlóink figyelmébe ajánljuk az előrendelés lehetőségét, miáltal könyvrendelésüket a helyszínen, postaköltség nélkül átvehetik. Ehhez, kérjük, megrendeléseiket legkésőbb május 10-éig küldjék el a kiado@lutheran.hu címre. Kérjük, szíveskedjenek jelezni, melyik könyvvásárba kéri a csomagot, és hogy készpénzzel vagy átutalással kívánják-e fizetni. Átutalásos számla esetén 10%, készpénzes fizetés esetén 15% kedvezményt adunk. A könyvvásároknak csak készpénzes számlát áll módunkban kiállítani!

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Őszapó

Ez a hosszú farkú, kedves kismadár a ligetes erdők, telepített fenyvesek, vadrózsával és galagonyával benőtt domboldalak, folyóárterek ma még viszonylag gyakori lakója.

Nagyon korán kezd költeni, a télen kis csapatokban járó madarak február második felében párokra szakadnak. Megfigyeltem, hogy ahol a pár ilyenkor tartózkodik, azon a környéken kezd el fészket építeni.

Az őszapó fészke igazi remekmű! Sűrű bokorágak, néha lehajló lucfenyőágak rejtik, mohából, hánccsarabkából és pókhálószővedékből készül. Többnyire zacskó alakú, a felső részén van a bejárónyílás, a belseje pihetolakkal van kibélelve.

A pár mindig együtt jár, és közben halk, cserregő hangon beszélgetnek egymással.

Sokszor figyeltem őket építés közben. Egyszerre érkeznek a fészkek közelébe tollakkal a csőrükben, néha akkora pihével, hogy szinte elbújnak mögötte. Míg egyikük a fészkekhez száll, párja türelmesen várakozik tollal a csőrében, és csak amikor a másik kibújt, röppen ő is a nyíláshoz.

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

kal érkeznek a fészkekhez. Óvatosan követtem őket, és megtaláltam a talán róka által széttepett fácánkakast.

Egy másik alkalommal az ócsai égerláp közelében a pár egy széttepett tókécs réce tollait hordta – ingajaratban repültek a tetem és a fészkek között.

A párok évente csak egyszer költenek, de ha a szajkó elpusztítja a fészket, ami sajnos gyakran gesik, akkor pótköltést végezhetnek. Fiókáikat hernyókkal, pókokkal ete-

RAJZ: BUDAI TIBOR

Amikor odabent elhelyezte a hozott tollat, együtt repülnek el, hogy újakat keressenek.

Egyszer kipróbáltam, hogy tudnék-e én is tollakat találni, de nagyon tehetségtelennek bizonyultam. Fél óra alatt csak egyet sikerült megpillantanom az avarban. Hiába, az őszapók szeme sokkal élesebb...

De nyomban kihasználják az adódó lehetőségeket is. Egy alkalommal Budakeszi közelében járva feltűnt, hogy a pár mindig tarka fácántollak-

tik, télen a kifüggesztett eleséges zacskóra is járnak.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány pihetoll van a fészkekben?
2. Hány fiókát nevelnek a párok?
3. Hány pár élhet Magyarországon?

Válaszok: 1. akár kétezert; 2. kilenc-tizenegyet; 3. körülbelül százötvenezer.

Testvérek a Bibliában

▶ Most induló ötrészes sorozatunkban olyan testvérek történetét eleventjük fel, akikről az *Őszövetségben* olvashatunk. Mindegyik részhez egy-egy feladat is tartozik. Ezek helyes megfjtéseit összegyjtve a sorozat befejezése után küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.)! A borítékra írjátok rá: **Gyermekvár**.

1.

Az első emberpár, Ádám és Éva elsőszülött fiát Kainnak hívták. Ádámnak és Évának nemsokára egy másik fia is született, őt Ábelnek nevezték el.

Amikor felnöttek, Kain földművelő lett, öccse pedig juhásztor.

Egy nap mindketten oltárt építettek, hogy áldozatot mutassanak be az Istennek. Az idősebbik fiú az általa megtermelt gyümölcsökből és zöldségekből vitt az oltárra, öccse az elsőszülött bárányokból. Az Úr Ábel áldozatát elfogadta, Kainét viszont nem.

Kain nagyon mérges lett ezért öccsére, és elhatározta, megbosszulja rajta, hogy az ő áldozata nem tetszett

Istennek. Hamarosan el is hívta Ábelt a mezőre, mintha csak mutatni szeretne neki valamit. Ám amikor kint voltak, hirtelen rátámadt és megölte, a holttestet pedig elásta a földbe.

Mivel csak ők ketten voltak a mezőn, Kain azt hitte, senki sem fogja megtudni, mit tett. De az Úr elől semmit sem lehet eltitkolni, ő pontosan tudja minden tettünket. Ezt a gyilkosságot is látta, ezért megkérdezte Kaintól:

– Hol van Ábel, a te testvéred?

Kain úgy tett, mintha semmiről sem tudna, és azt válaszolta:

– Nem tudom. De talán őrizője vagyok én a testvéremnek?

Az Istent azonban nem lehet becsapni. Mérgesen azt kérdezte:

GYERMEKVÁR

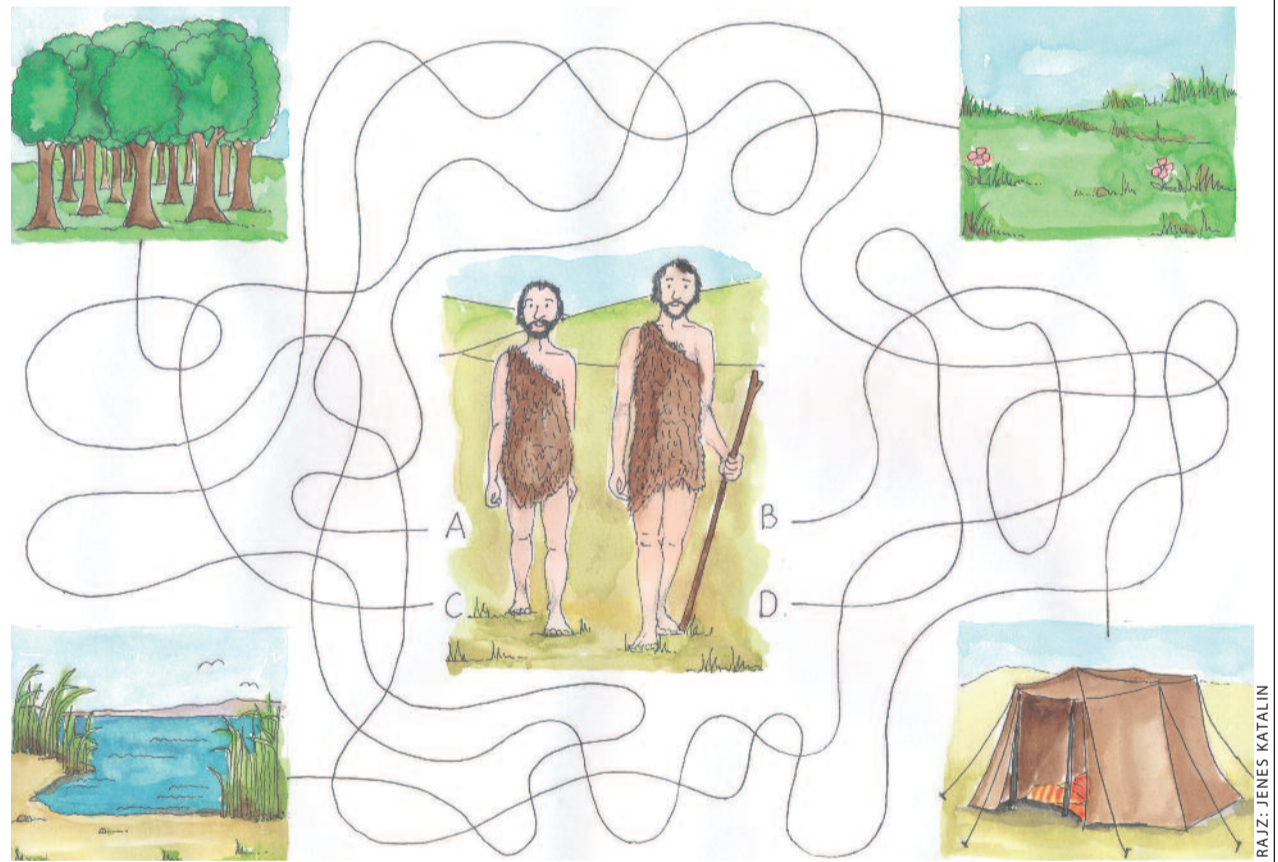
– Mit tettél?! Tudom, hogy megölted őt, mert testvéred kiontott vére hozzám kiált a földről. Most azért hallod a büntetést! Bujdosó és kóborló leszel ezentúl, és hiába szántasz, vetsz, a föld nem terem többet neked!

Ezt hallva Kain nagyon megijedt.

– Ó, Uram! Nagyobb az én büntetésem, mint azt el tudnám viselni. Rádadásul, ha bujdosnom kell, bárki meg is ölhet.

– Ez nem fog megtörténni – felelte az Úr. – Ugyanis az a büntetésed, hogy élned kell, és egész életedben a megölt testvéred miatt kell szenvedned. Jelet teszek rád, hogy ezentúl senki se bánthasson.

Melyik úton jut ki Kain és Ábel a mezőre?

RAJZ: JENES KATALIN

KÖNYVAJÁNLÓ

A két „sz” titka

Ti szoktatok naplót írni? Hát engedéllyel másét elolvasni? Ha még nem próbáltok egyiket sem, kezdjétek el Dinyó – becsületes nevén Kárpáti Kristóf – naplójának olvasásával!

A tizenkét éves fiú kiváló focista, csak hát szülőfalujában, Bivalyoson nem sok lehetősége kínálkozik csillogtatni tudását. Lapáttal, kis és nagy Csikesszel, Csőrössel és a többiekkel maximum a református parókia kertjében rúghatják a bőrt, de azt is csak titokban, mert az öreg Bordás rendre elzavarja őket.

Ám egy nap egy fiatal református lelkész kerül a faluba, és ezzel igen alaposan megváltozik az ifjú focisták élete. Megalakul a bivalyosi kölyökfocicsapat! De nem is akármilyen! Ugyanis sorban nyerik a bajnokságokat.

És hogy mi a sikerük titka? Két „sz” betűvel kezdődő szó. És hogy azok mit takarnak? *Kármán Tibor Egy focista naplójából* című izgalmas könyvében erre a kérdésre is megtalálhatjátok a választ. Mint ahogyan arra is, hol és mikor játsszák a fiúk életük legnagyobb meccsét, de sok egyéb mellett az is kiderül, miért dönt úgy Dinyó, hogy édesapja nemtetszése ellenére is megkeresztelkedik.

A napló nem csak fiúknak és nem csak focirajongóknak szól! Bárki bátran kézbe veheti, aki bátorítást szeretne nyerni, hogy a kitarással a legreménytelenebb helyzeteket is nyeresre lehet fordítani.

Kármán Tibor: *Egy focista naplójából*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2012. Ára 1900 Ft. A könyv a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.) is kapható.

A történeti forrásokat nemcsak meg kell őrizni, a közzétételük is fontos, hogy minél szélesebb körben váljanak ismertté. Ez alkalommal forrásközléssel jelentkeztünk, amely Weber Sámuel evangélikus lelkész, történész emlékét örökíti meg. A forrásközlés során az eredeti szövegen – a jobb érthetőség kedvéért – kizárólag apró módosításokat tettünk, az értelemzavaró hibákat javítottuk. (Kovács Eleonóra rovatgazda)

Weber Sámuel emlékezete

► **Weber Sámuel szepesbélai evangélikus lelkész (1835–1908) a Felvidék tudós evangélikus papjainak egyik legkiválóbbika volt; történész, Tát-ra-kutató, turista, aki egyszersmind szorgalmasan publikálta is új eredményeit. 1975 májusában Budapesten hangzott el róla unokájának, Weber Alízna az az előadása, amelyet az alábbiakban közlünk. Az előadás szövegét két forrásból is ismerjük. Az egyik Sándy Péter tulajdona (gépelt formában), a másik Weber Alíz saját kézírásával íródott. Utóbbi saját gyűjteményem részét képezi, és tartalmazza még a „Zipser Hymne” szövegét, valamint Weber Rudolf (1843–1915) tanár – Sámuel öccse s a Szepesség nagy poétája – életrajzát is. (Neidenbach Ákos hegyászó szakíró)**

Weber Sámuel ev. lelkész-főesperes és történész született Poprádon 1835. március 26-án mint az ott élő Weber család legidősebb gyermeke. Apja a város polgármestere, a múlt századnak megfelelő javításokkal-újításokkal látta el a várost, és szerzett magának érdemeket. Ilyen újításként szerepelt a harang, melyet az ev. templomnak ajándékozott, és ez még ma is az ő tevékenységére emlékeztet.

Őt gyermeke volt, közöttük két fiú, Sámuel és 8 évvel fiatalabb öccse, Rudolf, a költő, akit a szepesi német tájszólásban írt nagyszerű költeményei tettek szűkebb hazájában népszerűvé – ezek a zipserek, szepesiek méltók arra, hogy életrajzukat, kimagasló érdemeiket hálás szívvel emlékeztünkbe visszaidézzük.

A késmárki lyceum (ma gimnázium) elvégzése után Weber Sámuel Eperjesen folytatta teológiai tanulmányait. Onnan hívta meg őt a Hotkócon élő Csáky gróf gyermekeihez nevelőnek. De a tudásra vágyó és törekvő fiatal embert ez a foglalkozás nem elégítette ki. Ennélfogva nemsokára otthagyta Hotkócot, hogy Németországban, Jénában tökéletesítse tudását. Nagy buzgalommal szentelte idejét a történelem, földrajz, természetrajz, etnográfia tanainak.

1860-ban befejezte jénai tanulmányait, és visszatért szülőföldjére. Oda-haza Máday Károly bélai esperesnél lett segédlelkész. Következő évben Selmechányra választotta meg lelkésznek, de ott is csak rövid ideig tevékenykedett, miután Szepes-Béla mint saját lelkészét visszahívta, mely városban fáradhatatlan, sokoldalú munkában gazdag, áldásos életet élt.

Mint lelképítész kiváló prédikátor – szónok, egyháznak körültekintő, minden kisebb-nagyobb gondjában hatásos segítséget nyújtó atyja – volt. Lelkészi hivatása mellett etnográfiai, mezőgazdasági ügyekben s a Kárpát és Turista Egyesületben vezető szerepet játszott.

Mint a Tatra rajongója nagy turista volt. Elsőnek mászott meg csúcso-

kat, így a Zöld-tónál lévő Zerge-csúcsot is. De nemcsak mint hegyászó volt a hegyekben látható, hanem két barátjával együtt vándoroltak a Tatra legkülönbözőbb helyeire, hogy ott saját kezűleg a szükséges javításokat végrehajtsák. Ilyképp ecsettel, festék-

dobozzal, szerszámokkal felszerelve megjelölték az ösvényeket, útbaigazító táblákkal látták el, és a patakokon átvezető, megrongált régi hidacsákat is rendbe hozták. De nemcsak a hegyeket járta be Weber Sámuel, hanem a barlangokat is. Így a Bélai-cseppkőbarlangot és a Dobsinai-jégbarlangot is tanulmányozta. Mindenütt, ahol lehetséges volt a természet csodái után kutatni, ott Weber Sámuel nagyszerű munkát végzett.

Égészen hihetetlen, hogy a történelem legrégebb múltjából, szintúgy a természettudományokból és a geológiából képes volt annyi anyagot felhasználni, hogy ezek a tények történelmi műveinek forrásaiként szolgálhassanak.

Legismertebb művei a következők [a könyvek és cikkek címei tájékoztató jellegűek]: *Szepesi történelem és korpékék; Béla város története; A Bélai-cseppkőbarlang keletkezése és környéke; Podolin város története; Szepes vármegye története; A 16 szepesi város az elzálogosítás ideje alatt 1412–1772-ig; Szepes megye törté-*

nelmi irodalmának a története; A Tatra egykori bányászatának a története; Stansith Horváth György és kora 1643–1742-ig; A bélai ev. egyháznak monografiája, tekintettel a szepesi, lengyel és magyar viszonyokra; turisztikát propagáló, nagy mennyiségű írása; ünnepi beszédek: Kossuth Lajos gyászünnepélyén 1894-ben; Thököly Imre temetése alkalmával a késmárki evangélikus templomban; prédikációk és számtalan egyházi jellegű műve.

De a legkiválóbb műve az úgynevezett „Érdemekben gazdag szepesiek Díszcsarnoka a 19-dik században”. Ebben a legnagyobb eredménnyel tevékenykedő 141 kiváló személyiség – így templomi méltóságok, államférfiak, hivatalnokok, az iskola- és neveléstan köréből, művészek, orvosok, kereskedelem, katonaság, közlekedésügy és iparosság köréből – lettek a legnagyobb pontossággal leírva. Ha Weber Sámuelnek egy Budapesten élő és itt alkotó szepesinek a születési vagy haláladatai hiányoztak, úgy Pestre utazott, hogy a temetőben ezeket felfedezze. Az ő ösztönzésére lettek a Tatra mondái összegyűjtve és kiadva. Nagy buzgalommal fejtett ki a különböző levéltárakban is, ahol az ősrégi iratokban kutatott.

A *Karpathen Post* hasábjai, a *Zipser Bote*, a Kassai Újság, a *Pannonia* nevű hírlap, a *Pester Lloyd*, a Szepesi Orvosok és Gyógyszerészek Évkönyvei, szintúgy a Kárpát Egyesület egész sorozatokat hoztak hosszú és kiváló értekezéseiből. Rövid hírdetési cikket körülbelül ezret írt.

Az 1896–97-es év Nagypám számára hatalmas munkát hozott: 1898-ban ünnepelte a volt Osztrák–Magyar Monarchia *Ferencz József* császár uralkodásának 50-dik évfordulóját. Ez alkalomból a Monarchia egy impozáns történelmi-földrajzi művet jelentetett meg, melyhez minden egyes, a Monarchiában úgynevezett „örökös tartományok” – Csehország, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina – történészei a saját tartományaik esetelésére megbízást kaptak. Ily módon jutott Nagypámnak a Szepesség és Felső-Magyarország leírása. Eme 24 kötetes mű *Az Osztrák–Magyar Monarchia szövege és képeiben* [helyesen: *Az Osztrák–Magyar Monarchia írásban és képeiben*, Bp., 1887–1901, M. Kir. Államnyomda, I–XXI. kötet] címet kapta. Nagypám pedig eme nagyszerű munkájáért a császári koronarenddel lett kitüntetve.

Az állandó munkában eltöltött évei dacára Nagypám mindig a legjobb egészségnek örvendett. Annál megrázóbb volt az 1908. május 18-án szívszélhűdés által bekövetkezett hirtelen halála. De a halála óta eltelt évek sem feledtették el az emlékét. Ellenkezőleg! Mivel 100 évvel születése után – 1935-ben – megvalósult az az ünnepség, mely azoknak, akik azt látták és azon részt vettek – mint szüleim és én is –, felejtetetlen volt.

THESAURUS

Rovatgazda: Kovács Eleonóra

Június 29-ét írtak. Egy csodaszép, felhőtlen, meleg nyári nap volt. Derült csillagos éjszaka következett. Béla város lakossága lámpionokkal zsúfoltan türelmesen állt, látszólag várt valamire. Míg egyszerre csak minden szájból elhangzott az az örömteli felkiáltás: „Ég, lángol!”, és szinte megigézve tekintettünk a velünk szemben lévő hegyekre, ahol ragyogó, fénylő nagy tűz égett. A lelkes fiatalság már napok óta egész fatörzseket helyezett el a még elérhető magasságokban, és ez[eke]t a sötétség beálltával gyújtották.

Sokan elhagyták a várost, és kifelé vonultak a mezőkre, hogy közelebbről gyönyörködhessenek e ritka képben. Bent pedig a városban ugyanabban az időben elhangzott a lakosság által énekelt, megrázó, szép „Zipser Hymne”, majd a lelkes kiáltás – „Weber apánk, téged hívunk” – zárta az esti ünnepséget. Másnap délelőtt következett az egyházi ünnepség: a szlovákiai evangélikus püspök és több lelkész jelent meg a templomban. Az ünnepi beszédek után Varga poprádi esperes beszéde kíséretében leplezte le Nagypám bronzöntvényből készült domborművét. Ezt követte a koszorúk elhelyezése a családi kriptában. Délután a nagy Bélai-réten 200 főnyi dalárda énekével és a „Zipser Hymne”-vel végződött a Weber Sámuel születésének századik évfordulója alkalmából rendezett emlékünnepe.

Most, amikor Nagypámról szóló felolvasómat befejezem, nagy szomorúság fog el engem. Mivel visszatekintve ama örömteljes 1935-ös nyárra arra kell mélységes bánattal gondolnom, hogy Nagypám

A Weber-csúcs a Fehér-tótól

emlékünnepe egy hattýúdának az előérzete volt – annak a jóra való, tisztességes, szorgalmas kis népnek a hattýúdala, amely évszázadok óta nyugalomban, békében dolgozott szűkebb hazájában, és gyermekeik köréből oly sokan tekintélyt és legjobb hírnevüket vitték el a nagy-magyar hazába! Ez a kedves kis nép már nincs többé – már nem létezik! Hazájukat, otthonukat el kellett hagyniuk – elszéledtek a nagyvilágban.

Isten adja meg mindazoknak, bárhol is élnek, hogy e szavakat megértés: Az Úr adta, / Az Úr elvette, / Áldott legyen az Úr neve! / Ámen.

Budapest, 1975. május hó
■ **Összeállította és felolvasta**
WEBER ALÍZ

A mellékelt fotók Neidenbach Ákos hegyászás-történeti gyűjteményéből származnak.

Ideje van a szálak összekötésének

Polgármesterek, orvosok, jogászok, tudósok, művészek után ebben az évben evangélikus gazdálkodók adtak randevút egymásnak április 18-án az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában.

Történt, hogy múlt év őszén két, egyházunk iránt elkötelezett evangélikus fiatalember – név szerint *Hámori Zoltán* és *Giczi István* – kereste fel a Szilágyi Erzsébet fasorban székelő hivatalt, hogy megosszák a püspökkel már régen formálódó ötletüket, és hogy felajánlják önkéntes segítségüket, mégpedig „kereskedelmi összeköttetés megszervezésére”. Lényege a vidéki gazdálkodók terményeinek városi gyűlekezetekben (erősen koncentrálna a fővárosra), illetve egyházi intézményekben való közvetlen értékesítése.

Időközben, szintén tavaly ősszel, egyre több hír érkezett *Györfi Mihály* lelkésztől a nyírteleki Filadelfia Evangélikus Egyházközségnek a cigányság önfenntartását segítő szociális földprogramjáról. Októberben elindult a munkavállalók regisztrációja, az egészségügyi vizsgálat, a munkaszerződések megírása és az oktatás. Tizennégy görögországi roma kezdte meg az őszi munkálatokat az önkormányzat által biztosított ötektáros – akkor még bozotos és műveletlen – területen. Reményesség szerint a tavasszal megtermelt zöldségek biztos jövedelmet jelenthetnek majd családjaik számára.

Ugyancsak időközben érkezett egy megkeresés *Obreczán Ferenc* országgyűlési képviselő, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (Magos) főttitkára részéről, aki elhatározta, hogy megszervezi az evangélikus képviselők – beleértve önmagát is – fórumát, illetve hogy szakmai tudásával és kapcsolatrendszerével segíti egyházát, ahol csak tudja. A magyar kis- és nagytermelők ügye iránt érzékeny politikus – jól ismerve a magyar gazdaság helyzetét – eltökélten küzd a jó minőségű hazai termények piacon való maradásáért.

Az őszi kerületi közgyűlésre készülve a következő év programjainak kitűzése során az egyházkerület elnöksége – talán a fent említettek hatására – úgy döntött, hogy tavasszal a kerület östermelőit, gazdálkodóit, borászait hívja össze. Az összejövettel témája és a megszólított előadók személye nem volt kérdéses. Még két dolog hiányzott: a meghívottak listája és az alapötlet megvalósítására egy már működő példa. Ismét a jó kapcsolatok hozták meg gyümölcüket: egyházkerületünk lelkészei, a felkérésnek eleget téve, megküldték a gyülekezeti területen élő és a kezdeményezés iránt érdeklődést mutató evangélikus gazdálkodók elérhetőségeit. A jó példának pedig a református egyház égisze alatt működő *egy-haztaj.hu* elnevezésű, „Kistermelők és fogyasztók közvetlen kapcsolata” mottójú honlap bizonyult, amelynek bemutatásáról dr. *Kodácsy Tamás* tudományos munkatárs, egyetemi lelkész (Károli Gáspár Református Egyetem) biztosította a szervezőket.

Az április 18-i háromórás találkozón egyértelműen kirajzolódni látszottak egy szélesebb körű összefogás körvonalai. A szervező csapat alakulóban, az országos honlap startra kész, és közben Györfi Mihály lelkész a *Fraternet* interntes levelező fórumon már tudtul is adta: „A mellékletben lévő terményekre várjuk a megrendeléseket!”

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON

A Weber család sírboltja Szepesbélán

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

Bemutatkozik az Orosházi Evangélikus Egyházközség

Fontos történelmi vonatkozás, hogy Orosháza városát – először csak falu volt – a dunántúli Zombárol a 18. században elmenekült evangélikusok alapították. E történelmi tény ma is hűségesen számon tartja az evangélikus gyülekezet, de örömmel említhető, hogy immáron a városi önkormányzat is.

Minden esztendőben Szent György napján, azaz április 24-én az önkormányzat ünnepi ülést tart; már a második esztendeje az evangélikus templomban kerül sor erre az alkalomra. A hivatalos ünnepi beszédben minden évben elhangzik, hogy a hajdani zombai evangélikusok inkább az ingatlanjaikat adták fel, semmint evangélikus hitüket. Az akkori földbirtokos báró – katolikus lévén – hitük elhagyására akarta kényszeríteni őket, ezért felkerekedtek, és 1744. április 24-én kezdetét vette Orosháza újkori története.

Rendkívüli jelentőségű lelkészei voltak valaha a gyülekezetnek. Kiemelkedő közülük Györy Vilmos, aki az orosházi alvégi parókián fordította le Cervantes *Don Quijote* című híres regényét. S az ő fordítása volt hosszún időn keresztül az egyetlen. Veres József egykori országgyűlési képviselő megírta a település történetét, és ő nevezte Orosházát „a legnagyobb magyar falunak” (*Darvas József* tőle vette át és tette magáévá ezt a „definíciót”).

A gyülekezeti honlapon ez az ismertető olvasható a templommal kapcsolatosan: „Az új telepeselemek első dolga volt, hogy vesszéből-sárból

templomot és iskolát építettek... 1747-ben a pozsonyi helytartótanács meghagyta Békés megyének, hogy miután az orosháziak felsőbb engedély nélkül építettek templomot, azt bontassák le, a lelkészt üzzék el. Az ügyet csak a (katolikus) Harruckern Ferenc mentette meg... A mai kőtemplomot 1786-ban építették, II. József türelmi rendelete alapján. Erről tanúskodik a templom keleti ajtaja feletti felirat is. (A templom a mai napig a város egyetlen műemlék épülete.)”

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Május 6-án, Cantate vasárnapján 10.04-től istentiszteletet közvetít a Magyar Rádió Orosházáról. Igét hirdeti Ribár János esperes.

Az egyházközségnek jelenleg nagy óvodája, jól működő általános iskolája és gimnáziuma van, és szeretetszolgálatot is működtet, amely idősöknek szállít ebédet, és egyúttal házi segítségnyújtást biztosít. Gyülekezeti épületben működtetjük a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel közösen a családok átmeneti otthonát. Tízéves az aktívan működő Fénysugár Nyugdíjasegyesület. Vasárnap esténként könnyűzenei istentiszteletet tartunk gyülekezeti zenekarok szolgálatával.

■ RIBÁR JÁNOS

Istentiszteleti rend • 2012. április 29.

Húsvét ünnepe után 3. vasárnap (Jubilate). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: Jn 16,16–23; 1Móz 1,1–4a.26–31; 2,1–4. Alapige: 1Pt 1,3–9.
Énekek: 364., 48.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Húvösvölgyi út 193.** de. 10. (úrv.) Gertrud Heublein; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Vári Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Kendeh György; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv., kantátazenés istentisztelet) Bernd Gosser; du. 6. (orgonazenés áhítat) Gáncs Péter; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Bolba Márta; liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kovács Viktor; de. fél 11. (úrv.) Kovács Viktor; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; **Egyetemi és főiskolai gyülekezet, XI. Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. (úrv., Tamás-mise); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. dr. Agod Anett; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. dr. Agod Anett; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Budaörs, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Láncrea vert konfirmandusok – azaz erős várunk az Isten!

A konfirmáció minden gyülekezet életében különleges ünnep, mégis érdemesnek találjuk, hogy beszámoljunk a legutóbbi budavári konfirmációról. Április 21-én, szombaton volt a vizsga, vasárnap pedig tizennégy fiatal vallotta meg a hitét, és kapott megerősítő áldást az ünnepi istentiszteleten.

„Mire készülsz most?” – ezzel a kérdéssel kezdődik a hagyományos *Konfirmációi káté* kérdéssora, és ezzel a kérdéssel kezdődött a budavári konfirmációs vizsga is. De az ötödik kérdésnél egy közbekiabálás miatt megszakadt!

„Természetesen” nem botrány volt, hanem egy előre megtervezett jelenet, amelynek a végkifejtése az lett, hogy a hagyományos vizsga helyett a konfirmandusok egy színdarab előadásával adtak számot arról, mit hisznek, mit valának, és mit tanultak a konfirmációs órákon.

A konfirmandusok játéka képzeletben egy várba repített minket, ahol az ember valamikor biztonságban élt. Mégis ki-tört onnan, mert meg akarta mutatni erejét és bátorságát. Nem csoda tehát, hogy az ellenség fogságába esett, lánc került a lábára, és súlyos terheket kellett hordania. Hiába hívták és figyelmeztették a várból érkező követeket, hogy térjen vissza, már nem volt képes erre. Csak akkor szabadult meg a láncaitól, amikor a vár urának a fiát elfogta, és a saját láncával megkötözve megölte. A láncaitól szabadult ember visszatérhetett a várba, ahol megtisztított,

új ruhát kapott, s éltető eledellel lakott újra jól.

Majd ezekkel a szavakkal tettek bizonyosságot arról, hogy mennyire szeretik a vár Urát:

– Urunk! Urunk! Azt szeretnénk mondani, hogy jó fej vagy!

– Azaz köszönjük, amit értünk tétél!

– És mi nem akarunk megfélemlíteni arról, hogy mit tettél értünk!

– Mi hűtlenek lettünk, és te hú maradtál.

– Mi nem szeretünk téged, te mégis szeretted minket.

SKRIBA DANIEL FELVÉTELE

– Mi elmentünk tőled, és te visszavártál.

– Szeretnénk egész életünkben téged szolgálni.

– Mert tudjuk, hogy tőled semmi nem választhat el.

– Hiszek benned, bízom benned, szeretnék neked engedelmeskedni!

S végül felcsendült a fiatalok lelkes éneke: „Erős várunk az Isten! Vele meg nem rettenünk! Erős várunk

az Isten, gyengék többé nem leszünk! Hiába támad minket ellenségünk, a rossz! Megoltalmaz bennünket, szeretetébe vonz, mert erős várunk az Isten, vele meg nem rettenünk, erős várunk az Isten, gyengék többé nem leszünk!”

A jelenetet *Bence Imre*, a fiatalokat felkészítő lelkész írta és rendezte, a látványos díszletek a leleményes szülők közreműködésével készültek.

A rendkívüli vizsga másnapján az új presbitérium vezetésével vonult a templomba a konfirmandusok csapata – a fiatalok a hatalmas gyülekezet

gyűjűjében részesültek az áldásban, és élhettek először az Úr szent vacsorájával.

Reméljük, hogy a rendkívüli vizsga és az ünnepi istentisztelet minden résztvevője megerősödik abban tudatban, hogy erős várunk az Isten, hozzá mindenkor odamene-külhetünk, és nála biztonságban lehetünk.

■ BSZM

Parókia Piliscsabán

„Az ég harmatja szívedet újítsa, / Áldások árja házad elborítsa” – énekeltek a zenészek a parókia kertjében a családias, meghitt gyülekezeti ünne-

pen. Az április 15-i délután az áldásról és a háláról szólt.

1924-től Budapestről járt havonta lelkész a piliscsabai szórványba.

HIRDETÉS

Álláshirdetés

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya főállású középiskolai referenst keres. A középiskolai intézményi szakreferens feladata – többek között – az evangélikus középiskolákkal kapcsolatos fenntartói ügyintézés, az intézményekben folyó szakmai, módszertani munka támogatása,

törvényességi, szakmai ellenőrzések megszervezése, lebonyolítása.

Az állás betöltésének feltételei:

- egyetemi végzettség
- egyházi kötődés
- legalább öt éves középiskolai tanári/vezetői gyakorlat
- szakértői tapasztalat
- jártasság a tanügyigazgatás és az érettségiztetés területén

• jó kommunikációs és együttműködési készség

A jelentkezéseket önéletrajzzal és motivációs levéllel május 14-ig az MEE Országos Iroda címére (1085 Budapest, Üllői út 24.) várjuk.

További felvilágosítás: MEE Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztály, telefon: 1/486-3515.

Kibertér, közösség, kereszténység

Napjainkban az emberek közösségi élete – erről már az *EvÉletnek* ebben a rovatában is írtunk – részben átköltözött a valódi világból a virtuálisba. A kapcsolattartás könnyű, az ember nincs időpontokhoz kötve, bármikor találhat magának „beszélgetőtársat”, vagy hagyhat üzenetet annak, aki szintén része az általa használt közösségi médiumnak (*Facebook, Google+, iWiW, myVIP* stb.). A lehetőségek szinte korlátlanok. Lehet képeket, idézeteket megosztani, politikáról vitatkozni, aktuális eseményekre reagálni, gyűjtést rendezni, és még sorolhatnánk.

A Krisztus-hívők már jelen vannak ezekben a közösségekben. Megtalálható ezeken a helyeken a *Magyar Kurír* magyar katolikus hírportáljától az evangélikus egyházig mindenféle felépítési és felekezeti keresztény szervezet és csoportosulás (főleg a legnépszerűbb *Facebookon*). Lehet lájkolni, lehet követni és lehet reklámozni is ezeket az ismeretségi körünkben. Természetesen a keresztény emberek is regisztráltak a portáloknak, ők is részesei a kibertérnek. A kérdés az, hogy mit kezdünk ezzel a lehetőséggel mi, keresztények.

A minap egy ismerősöm az *élet menetével* kapcsolatban küldött nekem híreket. Jóvóltából Erdő Péter esztergom-budapesti katolikus érsek beszédét is meg tudtam nézni. Nagyon jó érzés töltött el, mert jólesett a keresztényi szeretet ilyen meg-

nyilvánulását látni és hallani. Öröm volt, hogy a weben is a szeretet beszéde hangzott fel, elítélve az antiszemitizmus mocskát. Ez bizonyágtétel volt azoknak is, akik még nem ismerték meg a kétezer éves tanítást és a feltámadt Fiút.

Minden tevékenységünk, amelyet az interneten végzünk, látható azok számára, akiknek ezt engedélyeztük. Vajon mi a jobb taktika, ha elrejtőzünk, vagy nem is regisztrálunk, vagy inkább az, ha digitális életünk nyitott könyv az ismerőseink, a rokonaink, esetleg az egész világ előtt? *Van e kiberküldetésünk?* Sokan a hálózati életet a valódi élettel azonos szinten élik meg – főleg a fiatalok körében jellemző ez. A ma embere Istent is a világhálón keresi. Vajon a mi felelősségünk az, hogy megtalálja-e? Azzal, hogy részesei lettünk egy világnak, együtt jár-e, hogy a Jézustól kapott missziói parancsot betöltsük ott is?

Vajon valóban másik világról van szó? Erre a kérdésre válaszolok is: üdvösség szempontjából nem másik világ a kibertér. Ha valakinek a szívét eléri Jézus, akkor megtérhet – ha nem, akkor meg elkárhozhat. Mindegy, hogy könyvet olvasva, rádiót hallgatva vagy egy istentiszteleten, netán a *Twitteren* hallja meg az ember Istent hívó szavát – a lényeg, hogy hallja meg!

Már mi is ott vagyunk ezeken a helyeken. Ne tegyünk úgy, mintha nem számítana semmi, amit nem a valóság világában cselekszünk. Ez a vi-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

lág is csak olyan, mint azok, akik felépítették, akikből áll: emberi. Az emberek pedig éheznek és szomjaznak az örömhírre, vágynak a mi jöttünkre, és vágynak a hittel teli szavainkra. Nem rejthetjük el Jézust. Nem lehet két szívünk – egy a fizikailag létező világban, egy meg a bitek és bájtok világában... Akárhol vagyunk is, Krisztusról neveznek minket kereszténynek. *Mit tenne Jézus?*

Sokan vélekednek úgy, hogy óvatosan kell bánni az internettel, vagy „nem szabad kiadni magunkat”, mert abból csak baj lehet. Ha ilyen véleményt hallok, visszakerdezek: mégis, milyen baj érhetne? Ha azért bántana valaki, mert az Úrról beszéltem, akkor vállalom. Nem félek. Az érsek sem félt a zsidókat megvédeni, pedig őt nem is rejtette el az internet anonimitása.

Jézus mondja: *„Mondom nektek: ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt. Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom az Isten angyalai előtt.”* (Lk 12,8–9) Ez igaz az internetes közösségekre is.

■ KÁROLY GYÖRGY TAMÁS

Véget ért Fóton a téli kántorképző tanfolyam

A fóti kántorképzőben április 14-én tartották a téli tanfolyam vizsgáját. A megjelenteket *Bence Gábor*, az intézmény vezetője üdvözlötte (*képünkön*). Megköszönte a vizsgabizottság elnökének, *Kinczler Zsuzsannának* áldozatos munkáját, amelyet hat éven át az igazgatótanács vezetőjeként végzett.

A vizsgabizottság tagjai *Simon Barbara* orgonaművész, *Thiering Etelka* némettanár és *Mekis Ádám* esperes voltak. A tanfolyamon *Bence Gábor*, *Ecsedi Zsuzsa*, *Fekete Anikó*, *Kémenczy Antal*, *Kósa István* és *Pócs Miklós* tanított.

A vizsgán két tanítvány érdemelte ki az *okleveles kántor* minősítést: *Ecsedi Katalin* orvos-tanhallgató Érdről és *Tüzes Marcell* konzervatóriumi diák Rákócscsabáról. *Magos Krisztián* balassagyarmati középiskolás *segédkántori bizonyítványt* kapott.

Thiering Etelka 1959 óta áll kapcsolatban a kántorképzővel. Évtizedeken keresztül rendszeresen tanított a tanfolyamokon, alázatos kitartással segítette az oktatást. Világi állása és a fóti oktatásba való korai bekapcsolódása miatt mégsem szerzett kántori végzettséget. Most *tiszteletbeli kántori oklevelet* vehetett át munkássága elismeréseként.

■ *EvÉlet*-info

Evangélikus műsor a Magyar Televízióban

Jelenti magát *Jézus* címmel április 29-én, vasárnap az m1-en 11.05-kor, az m2-n 14.05-kor válogatást láthatunk a magyar népzene keresztény szellemiségű anyagából. A műsorban a Luther Kiadónál korábban megjelent könyvben is megtalálható énekek hangzanak el *Jóbb Árpád* magyarázataival. Szerkesztő: *Nagy László*, rendező: *Komár István*, operatőr: *Halász Gábor*.

Erdélyben jártunk

2011-ben az Apáczai Közalapítvány *Határtalanul!* címmel pályázatot hirdetett a diákok számára. A program célja az volt, hogy a 2011/12-es tanévben tizenötezer iskolás léphesse át a határokat, fedezhesse fel a magyarok területeket, találkozhasson az ott élő diáktársakkal, és életre szóló élményeket szerezhesen, barátságokat köthessen. Ehhez az anyagi forrást az állam támogatásával a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. biztosította.

A nyertes iskolák között volt a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda „Öseiden keresztül nyertél életet, örököltél Istent és Hazát” elnevezésű pályázata is. A közel másfél millió forint kormányzati támogatásnak köszönhetően a 7. évfolyam negyvenöt tanulója – öt tanár kíséretében – utazhatott el április 4-én ötnapos erdélyi tanulmányi kirándulásra.

A diákok az utazást megelőzően nagy szeretettel és lelkesedéssel gyűjtötték, csomagolták az ajándékokat (könyveket, írószközöket, CD-ket), hogy aztán az Erdélyben élő magyar gyerekeknek adják át őket.

A nagy izgalommal várt körút során a csoport ellátogatott Nagyváradra és a híresebb erdélyi városokba – Kolozsvár, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Segesvár –, és megcsodálhatta Erdély egyedülálló természeti szépségeit: Tordai-hasadék (*képünkön*), Békás-szoros, Bucsin-tető, Gyilkos-tó, a parajdi sóbánya.

Tordaszentlászlón a diákok rendbe tették az első világháborús magyar emlékművet, majd meghatódva énekeltek el a magyar és a székely himnuszot. A tanulók és a felnőttek egyaránt maradandó élményekkel tértek haza a kirándulásról.

■ **TOLNAI TÍMEA**
pedagógus, projektvezető

SZEMENYEI CSABA FELVÉTELE

HIRDETÉS

A Női Missziói Szolgálat *női hétvégét* tart május 17–20. között Révfülpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban *Életre remény* címmel. A program csütörtökön vacsorával kezdődik, és vasárnap ebéddel ér véget. A szombati program részvétel a Déli Egyházkerület missziói napján Bonyhádon.

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket. Jelentkezni május 5-éig lehet. Postacím: MEE Női Misszió, 1085 Budapest, Üllői út 24.; mobil: 20/824-2791; e-mail: martha.pinter@lutheran.hu.

Az Ön 1%-ából sokan tanulhatnak

Támogassa adója 1%-ával a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeit.

HIRDETÉS

A 2012. évi missziói pályázat nyertesei

Ágfalva 45 000 (presbiteri hétvége); Albertirsa (Irsa) 18 000 (gyülekezeti újság); Ambrózfalva 45 000 (gyülekezeti újság); Bakonytamási 45 000 (családi missziói nap); Balatonboglár 18 000 (strandmisszió); Békéscsaba, kórházmisszió 20 000 (szórólapok); Beled 10 000 (szeretetvendégség-sorozat); Bokod 40 000 (keresztény falunap); Bőny 25 000 (részvétel piliscsabaj konferencián); Budai Egyházmegye 45 000 (családcsendesnap); Budaörs 90 000 (Sajógömörrel közös programok); Bp.-Angyalföld 30 000 (gyülekezeti újság); Bp.-Budahegyvidék 45 000 (evangélikus nap); Bp.-Buda- vár 45 000 (evangélikus fesztivál); Bp.-Cinkota 40 000 (presbiteri csendesnap); Bp.-Csillaghegy 40 000 (bibliodramatikuss tábor); Bp.-Ferencváros 50 000 (lelképítési körlevél); Bp.-Kelenföld 40 000 (gyülekezeti közösségépítés); Bp.-Kispest 50 000 (evangélikus-angolok tábor); Bp.-Óbuda 40 000 (családi nap); Bp.-Rákoskeresztúr 12 000 (gyülekezeti újság); Bük 40 000 (családi napok); Cegléd 45 000 (missziós nap a főtéren); Celdömölk/Alsóság 30 000 (evangélikus nap); Csákvár 18 000 (társgyülekezeti nap); Csorvás 40 000 (missziói nap); Csömör 45 000 (gyülekezeti nap); Dunaújváros 45 000 (előadás-sorozat); Erdőkertes 40 000 (családi nap); Fehérvárcsurgó 45 000 (missziós családi nap); Felsőpetény 10 000 (gyülekezeti újság); Gerendás 40 000 (missziói nap); Győr-Mosoni Egyházmegye 45 000 (megyei missziói nap); Győrszemere 40 000 (missziói nap); Győrújbarát 40 000 (missziói nap); Hatvan 50 000 (gyülekezeti újság); Hódmezővásárhely 45 000 (pünkösdi hálaadó nap); Kecskemét 50 000 (gyülekezeti missziói nap); Kisapostag 45 000 (családi konferencia + *Híd* magazin); Kissomlyó 60 000 (magazin, egyszeri kiadás); Lovászpata 15 000 (missziói sorozat); Lucfalva 50 000 (evangélikus alkalom); Maglód 30 000 (gyülekezeti újság); Miskolc, Hunyadi u. 90 000 (Alp-ha-kurzus); Mórhid 70 000 (falumissziós nap); Nagycserkesz 60 000 (csendesnap); Nagykanizsa 70 000 (gyülekezeti nap); Nagyberek 35 000 (missziói nap); Nógrádi Egyházmegye 60 000 (a *Nógrád Megyei Hírlapban* havi 1 oldal); Nyíregyháza 90 000 (keresztkérdések); Nyírtelek 90 000 („motivációs hétvége”); Ósagárd 70 000 (evangélikus); Pápa 40 000 (gyülekezeti újság); Pécs 60 000 (családcsendesnap); Püspökszilágy 40 000 (gyülekezeti újság); Pusztaföldvár 50 000 (missziós este); Répcelak, Vekker 18 000 (ökumenikus misszió); sajógömöri cigánymisszió 50 000 (részvétel magyarországi programokon); Sárospatak 40 000 (presbiteri csendesnap); Sárszentlőrinc 50 000 (cigány ételek bemutatója); Sopronbátfalva 45 000 (presbiteri hétvége); Szakony 40 000 (hálaadó nap); Székesfehérvár 60 000 (gyülekezeti újság); Szentes 70 000 (Continental Singers); Szentotonyra 70 000 (missziói nap); Tatabánya 9 000 (gyülekezeti újság); Telekgerendás 40 000 (missziói nap); Tés 50 000 (missziói nap); Tótkomlós 50 000 (keresztény nap); Uraiújfalu 40 000 (férfimissziói nap); Vadosfa 40 000 (gyülekezeti újság); Vanyola 30 000 (presbiteri találkozó); Várpalota 60 000 (felkészülés misszióra); Várpalota/Veszprémi Egyházmegye 60 000 (megyei missziói nap); Veszprém 60 000 (családi nap); Zalaegerszeg 45 000 (testvérkapcsolatok); Zirc 50 000 (zirci evangélikus találkozó).

A kiosztott összeg: 3 463 000 Ft.

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

Meghívó asztali beszélgetésre

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítványa a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára.

Disputapartnerek: *Vámos Miklós* író és *Gáncs Péter* evangélikus püspök. Téma: *Anyá csak egy van*. Időpont: május 3., csütörtök, 18 óra. Helyszín: Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest V. kerület, Károlyi Mihály u. 16. + élő internetes közvetítés a pim.hu oldalon.

Belépődíj: felnőtteknek 600 forint, diákoknak és nyugdíjasoknak 300 forint. A belépőjeggyel a nézők a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatják.

A Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegye szeretettel meghívja Önt a győr-újbaráti evangélikus templomba május 5-én 14 órára, ahol beiktatják hivatalába *Kiss Miklós* esperest és *Rátz András* egyházmegyei felügyelőt. Az igehirdetés szolgálatát *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke, az iktatás szolgálatát *Koháry Ferenc* lelkész és *Karsay Lajos* lelkész végzi. Szeretettel várjuk az istentiszteletet követő fogadásra. Az egyházmegye presbitériuma és elnöksége

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBÖTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 29.)

Jézus vette a hét kenyeret, hálát adott, megtörte, és tanítványainak adta, hogy tegyék eléjük. Ők pedig a sokaság elé tették. Mk 8,6 (Zsolt 146,7; Jn 15,1–8; 1Jn 5,1–4; Zsolt 148) Négyezer ember volt mindennek a tanúja... Ez a jézusi jelenlét és mozdulat, ez az imádság, ez a közösség az, ami testileg és lelkieg megelégt mindannyiunkat. Aki a tanítványok „kevesét” felhasználva sokaknak szerez örömet és békességet. És mit kapunk mi? Nekünk a csodalátás bizonyosságát adja, mert vele lehetünk, és felismerhetjük az egyszerű jelekben a könyörülő, segítő Istent.

Hétfő (április 30.)

Hozzám kiáltottál a nyomorúságban, és megmentettelek. Zsolt 81,8a (Mk 4,40; Róm 1,18–25; 1Tim 2,1–7) Manapság is sok a kiáltó hang, a szükségét szenvedő. De ez mégsem az a nyomorúság, amelyről az Úr beszél! Az igazi nyomorúságunk az, ami elválaszt minket az Istentől! Azok a vélt és valós dolgaink, amelyek fogságban tartanak, megkötöznék minket. Vajon tudjuk-e még, kihez kiáltunk, kitől várjuk a szabadítást? Most is ő teszi meg az első lépést! Egy nevet helyez a szívünkre: Jézus, a szabadító!

Kedd (május 1.)

Új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyben igazság lakik. 2Pt 3,13 (Ézs 32,18; 2Kor 5,11–18; 1Tim 2,8–15) Az Úr új teremtést ígér övének, ahol a jog és igazság érvényesül, és az ő népe békességel lel. Nagyon ki kell fordítani ezt a világot, hogy valaha is valóra váljon Isten ígérete... És megtörtént! Pilátus előtt ott állt maga az Igazság. Benne és általa kezd újat az Atya Isten. Teljesen átformálja bennünk a „világot”, hogy új teremtéssé váljunk, akik az ő akarata szerint élnek. Aztán hogy mikor lesz a „külső” világ megújulása? Bármikor legyen is az: elrejtett minket Fiában, és nem feledkezik meg rólunk az Úr.

Szerda (május 2.)

Így szól az Úr: Vele leszek a nyomorúságban, kiragadom onnan, és megdicsőítem őt. Zsolt 91,15 (ApCsel 20,32; Jn 8,31–36; 1Tim 3,1–13) Szívesebben emlékeznénk csak az utolsó szavakra, a megdicsőítésre. De nem tehetjük. Az előzőeket is figyelembe kell vennünk: a nyomorúságot, a szenvedést, a halált. A Krisztust követő ember számol ezzel, hiszen az ő Ura is ezt az utat járta végig. És nem nagyobb a szolgálata uránál! De a szolgálata azt, hogy nincs egyedül az úton, Ura vele van, aki nem télenkedik. Ez a mi dicsőségünk: a bajban is velünk van az Úr, aki elkészítette már a szabadulás útját! Most még rejtetten, de egyszer majd nyilvánvaló lesz. Mi ehhez a szeretetkapcsolathoz mérve a világ ideig való dicsősége?

Csütörtök (május 3.)

Arra törekszünk, hogy akár itt lakunk még, akár elköltözzünk, kedvesek legyünk neki. 2Kor 5,9 (Zsolt 16,8; Róm 8,7–11; 1Tim 3,14–16) Mi az, amit a szemünk előtt tartunk a mai napon? Mi a fontos és a figyelemre méltó számunkra, mi nek, kinek akarunk megfelelni? Pál apostol szíve az Isten iránti szeretettől ég, mert tudja, mit tett érte az Isten Jézus Krisztus által. Az ő Lelke szerint akar szolgálatában égni és így kedves lenni számára. Hogy mások mit gondolnak róla? Hogy még az élete is veszélyben van?! Akár élünk, akár meghalunk az Úri vagyunk – írja az apostol. Mire indít minket ez az íge, hogy szeretettel gondoljon ránk az élet Ura?

Péntek (május 4.)

Isten ajándékai és elhívása visszavonhatatlanok. Róm 11,29 (Ez 28,25; Jn 19,1–7; 1Tim 4,1–5) A megfelelési kényszer sokakat béklyóba köt, és a félelem, amely ennek a velejárója, teljesen felőrölheti az embert. Nehezen tudunk mit kezdeni azzal az Istennel, aki élénk áll, és adja kegyelmét, irgalmát, szeretetét. Nem értjük, hiszen semmit sem tettünk érte! Nem is ez a döntő, hanem az ő hűsége, amellyel mindig utánunk jön, a szeretete, amellyel átölel és elfedez, a megbocsátása, amellyel enged újat kezdeni. Az, hogy Jézus Krisztust életre keltette a halálból, számunkra azt jelenti, hogy benne Isten minden ajándéka a miénk lett! Életünk van őbenne! Drága ajándék ez nekünk, indíson hálaadásra minket!

Szombat (május 5.)

Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem. Zsolt 50,15 (Jak 5,16b; Jel 22,1–5; 1Tim 4,6–5,2) Csodalatos biztatás és bátorítás ez az íge! Nem vagyok süket, és nem vagyok néma – szól az Úr, hanem olyan Isten vagyok, aki találkozni akar népével, tenni az övéért, kapcsolatban lenni velük. Az az Úr mondja ezt, akinek van hatalma, ereje és bölcsessége ahhoz, hogy mindezt valóra is váltsa. Sokszor olyan utakon érkezik a segítség, amelyeket el se tudunk képzelni. Szelíden és alázatosan... Vajon fontos-e ez számunkra, odafigyelünk-e a Szóra? Erről tanúsodik az életünk? A szabadítás örömeiről?

■ MENYESNÉ URAM ZSUZSANNA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 29-étől május 6-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
10.00 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) 10.15 / m1 A Biblia a magyar képzőművészetben (Ism.: m2, 13.20) 10.30 / m1 Református magazin 10.30 / Duna Tv Isten kezében 12.00 / Kossuth rádió Déli harangzó a hartai evangélikus templomból 13.10 / m1 Hajnali háztetők (magyar tévéjáték) 15.05 / Bartók rádió Musica Sacra (egyházzenei magazin) 0.50 / m1 Engedd el! (amerikai film, 2010) (86')	6.05 / Duna Tv Isten kezében 9.00 / m2 A Szövetség Biblia-vetélkedő 11.00 / Duna Tv Botcsinálta doktor (magyar tévéfilm) 13.05 / Kossuth rádió Rádiószínház Heltai Jenő: Utazás enmagam körül 15.20 / Duna Tv Rebecca, az első feleség (olasz tévéfilm) 2/1. rész 16.20 / m1 William és Kate – egy álom valóra vált (amerikai–német romantikus film, 2011) (87') 21.40 / m1 Üvegtigris (magyar vígjáték, 2001) (104')	6.35 / Duna Tv Scientia Hungarica (magyar dokumentumfilm) 20.10 / m1 Géttómilliomos (angol–amerikai filmdráma, 2008) 20.20 / Duna Tv Úrvacsora (svéd játékfilm, 1961) (78') 21.45 / Duna Tv Az ígért szép szó (francia–szerb játékfilm, 2006) (123') 22.00 / Petőfi rádió Akusztik A Kiss Kata zenekar koncertje 23.00 / Duna World Gyöngyökkel gyökerezteél – Moldvai archaikus népi imádságok (magyar dokumentumfilm)	9.05 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Striggio: Ecco beatam lucem – mise 13.10 / Bartók rádió Spányi 50 Spányi Miklós csembalóhangversenye a Szilágyi Dezső téri református templomban 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház féléórás 17.00 / Pax Egy betemetett zsinagóga Budán (magyar ismeretterjesztő film) 19.05 / Duna Tv Sakk, Kempelen úr! (magyar tévéfilmsorozat) 3/1. rész
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.20 / m1 Hajnali gondolatok 9.00 / Duna Tv Világ-Nézet Női szemmel 9.05 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Andrew-John Smith játszik a párizsi La Madeleine orgonáján 16.15 / Duna World Balatoni utazás (magyar ismeretterjesztő sorozat) Navigare necesse est 22.00 / Bartók rádió Sztárparádé Benne: Peter Hurfold orgonál 22.30 / Duna Tv MŰPART A Muzsikás együttes és a Danubia zenekar koncertje	10.30 / Duna World Lyukasóra (irodalmi műsor) 11.06 / Kossuth rádió A Hely (riportműsor) 21.00 / Pax Tv Johann Sebastian Bach: János-passió (zenés film) A Lutheránia énekkar és a Magyar Szimfonikus Zenekar előadása 21.00 / Bartók rádió Az Alpoktól a Zoborvidékig Zenés barangolás Jeruzsálemben 22.20 / M. Katolikus Rádió Miért szeretem Vallomások irodalomról, szellőkről, művekről 23.35 / m2 A hazudós (lengyel film, 1980)	5.25 / Duna Tv Ezer év szentjei (magyar ismeretterjesztő sorozat) 9.00 / m1 Delta (tudományos magazin) 9.05 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Vivaldi: Sum in medio tempestatum RV. 632. 15.00 / Duna Tv Hagyaték Magyar építőművészet – Vajdahunyad vára 20.10 / m1 Éjszaka a parton (amerikai–ausztrál romantikus dráma, 2008) (93') 23.00 / Bartók rádió All That Jazz Billie Holiday énekel	10.04 / Kossuth rádió Evangelikus istentisztelet közvetítése az orosházi templomból Ígét hirdet: Ribár János esperes 10.15 / m1 Református ifjúsági műsor 10.40 / m1 Evangelikus magazin (ismétlés: 13.35 / m2) 11.30 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) 15.05 / Bartók rádió Jubilata Deo Évszázadok egyházi muzsikája 20.00 / Duna Tv A bukás – Hitler utolsó napja (német játékfilm, 2004) (149') 21.05 / Bartók rádió Az emberi hang dicsérete Pergolesi: F-dúr mise Bomtempo: Te Deum

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu • Előfizetés: elofizetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkárság (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.ball@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Tördelőszerkesztő: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa

– Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígése (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba zánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

FIGYESSZEN ELŐ LAPUNKRA!

